OK
ŠTUD

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto IX. - Štev. 186 (2496) | Poštnina plačana v gotovini / Spedizione in abbon. post. 1. gr. | TRST, četrtek 6. avgusta 1953 | Cena 20 lir

5. in 6. septembra
Partizanski tabor
na Okroglici

PREVIDNE REAKCIJE NA ZAHODU na noto SZ o konferenci štirih

V Londonu pozdravljajo noto „v oni meri, v kateri ne odklanja sestanka štirih“, pridržujejo si pa dokončno sodbo - Washingtonu ni jasno, ali Moskva sprejema zahodni predlog - Adenauerjeva vprašanja ZSSR

PARIZ, 5. — Včeraj ponoči je sovjetska uradna agencija «Tass» objavila besedilo note, ki je bila izročena veleposlanikom ZDA, Anglije in Francije v Moskvi kot odgovor na zadnjo noto treh velesil, ki je vsebovala vabilo sovjetski vladi na štiristranski sestanek zunanjih ministrov. Sovjetska agencija je obenem objavila celotno besedilo zahodne note. Zjutraj so obe noti objavili tudi moskovski listi. V svoji noti so zahodne velesile predlagale, naj bi bilo na dnevnem redu štirih zunanjih ministrov nemško in avstrijsko vprašanje, ali točneje, izvedba svobodnih volitev v vsej Nemčiji, združitev Nemčije in avstrijska državna pogodba.

V svojem odgovoru pravi sovjetska vlada, da so tri zahodne velesile predlagale dnevni red za štiristransko konferenco, kar — nadaljuje sovjetska nota — nasprotuje diplomatski praksi, ker da so tri zahodne velesile sestavile ta dnevni red, ne da bi upoštevale sovjetsko stališče. Namesto predloženega dnevnega reda predlaga moskovska vlada konferenco štirih z dvema točkama dnevnega reda: razpravljanje o ukrepih, ki naj pripomorejo k omiljenju mednarodne napetosti, ter razpravljanje o nemškem vprašanju, združitvi dežele in mirovni pogodbi. Nota dodaja, da bi vsak napredek v tej drugi dvojni točki olajšal rešitev avstrijskega vprašanja.

Nota pravi, da je konferenca štirih velesil zelo važna za rešitev spornih svetovnih vprašanj, da pa je potrebna «svobodna» diskusija o vseh vprašanjih, ki so v tem trenutku važna, in da je treba obžalovati, da so trije zahodni ministri že a priori določili omejen dnevni red. O Nemčiji pravi nota, da je zahodni predlog od 15. julija skrčil osnovna vprašanja v zvezi z Nemčijo na «proučevanje vprašanj druge vrste» in zatrjuje, da je predlog o izvedbi nemških volitev pod tujim nadzorstvom poniževalen za nemško ljudstvo, in zato nesprejemljiv. Sovjetska vlada trdi tudi, da so zahodni predlogi nasprotni združitvi Nemčije in da lahko podaljšajo razdelitev dežele v dva dela in da preprečijo sklenitev mirovne pogodbe. Končno predlaga sovjetska vlada, naj se njeni predlogi proučijo na sestanku zunanjih ministrov.

Prve reakcije na zahodu na sovjetsko noto so zelo previdne. V Washingtonu poudarjajo, da se predsednik Eisenhower še ni vrnil s svojega potovanja v Seattle in da je Foster Dulles na Koreji. Medtem ko je predpoldne ameriško državno tajništvo odklanjalo vsak komentar, je popoldne objavilo sledeče izjavo: «Zdi se, da sovjetski odgovor ne zavrača predloga za konferenco štirih zunanjih ministrov, vendar je ton te note zelo dvoumen, kar bo zahtevalo pri pripravljanju odgovora zelo skrbno proučevanje, pa tudi posvetovanja s francosko in britansko vlado».

Skratka, v Washingtonu še ne izražajo dokončnega mnenja, ali pomeni sovjetska nota sprejem zahodnih predlogov ali ne. Predvsem opozarjajo, da načenja moskovski odgovor mnoga vprašanja, ki jih predlog zahodnih velesil ne predvideva, ki pa se v glavnem tičejo nemškega vprašanja. V Washingtonu sodijo tudi, da se bodo posvetovanja z Londonom in Parizom lahko začela šele po povratku državnega tajnika Fosterja Dullesa s Koreje v Washington.

Tudi v francoskih uradnih krogih še niso zavzeli dokončnega stališča glede sovjetske note. Iz prvih previdnih izjav je soditi, da vidijo v Parizu v sovjetski noti potrdilo, da Moskva sprejema predlog za sestanek štirih zunanjih ministrov, kar je vzbudilo ugoden vtis. Opozarjajo pa, da je razširjeni dnevni red ki ga predlaga ZSSR v nasprotju s tem, o čemer so se 14. julija v Washingtonu sporazumeli Dulles, Bidault in lord Salisbury, ki so prišli do zaključka, da je mogoče reševati svetovna vprašanja samo eno za drugim in da je torej priporočljivo omejiti dnevni red predlagane štiristranske konference na vprašanje nemške enotnosti. Očitno je, pravijo v Parizu, da bo med štirimi velesilami treba doseči sporazum o dnevnem redu konference, preden jo bo mogoče sklicati.

V Londonu je predstavnik Foreign Officea prebral kratek komentar, ki pravi: «Sovjetski odgovor je bil ugodno sprejet v oni meri v kateri ne zavrača predloga za konferenco štirih zunanjih ministrov. Vendar se značaj razgovorov, kot jih predlaga sovjetska vlada, v tako znatni meri razlikuje od predlogov treh zahodnih velesil, da bo treba sovjetsko noto temeljito proučiti, preden bo mogoče izreči kakršen koli resnejši komentar».

V nekaterih vplivnih londonskih krogih pa sodijo, da ne bo tako lahko, da bi zahodne velesile sprejele spremembe, ki jih predlaga Kremelj k njihovemu predlogu za konferenco štirih.

Večerni londonski listi že komentirajo sovjetsko noto. Tako pravi «Evening News», da je prvič Moskva jasno pokazala, da ni pripravljena razpravljati o nemškem in avstrijskem vprašanju ločeno, in drugič, da bo zaradi značaja sovjetskega razgovora zelo težko že v bližnji bodočnosti sklicati konferenco štirih. List dodaja: «Sovjetski voditelji, zaskrbljeni zaradi položaja v notranjosti svoje dežele, so pripravljeni pogajati se z zahodnimi velesilami samo o splošnih vprašanjih».

Obenem opozarjajo v Londonu, da se sovjetski odgovor približuje Churchillovemu stališču, kot ga je označil v znanem majskem govoru, in da poskuša izkoriščati ugodne reakcije, ki jih je ta govor zbudil v svetu. Churchill je tudi nedavno sporočil, da je še vedno naklonjen sestanku z najvišjimi ruskimi predstavniki, ki ga ne bi omejeval noben dnevni red. Če s sestankom štirih zunanjih ministrov ne bi bilo nič, bi vsekakor Churchillov predlog ponovno prišel v ospredje. Zamisel angleškega ministrskega predsednika, ki ga podpirajo tudi laburisti in ki ga je v Washingtonu neuspešno zagovarjal začasni angleški zunanji minister lord Salisbury, bi tako utegnila ponovno povečati nesoglasja, ki obstajajo v tem pogledu med ZDA in Anglijo.

Tako v Londonu kot v Washingtonu opozarjajo na številna nova vprašanja, ki jih vsaj mimogrede načenja sovjetska nota — na primer priznanje pekinške Kitajske, izpraznitev vojaških oporišč v tujih deželah, razorožitev itd. Zaradi vsega tega je proučevanje sovjetske note vsekakor še bolj zapleteno in vsakdo si pridržuje dokončno sodbo.

Obenem poudarjajo, da v noti ni ničesar konkretnega, kar bi vneslo nov element v prizadevanje za izboljšanje mednarodnega sodelovanja. Upanje, ki je povezano z dejstvom, da ZSSR ni vsaj izrecno odklanila vabila za konferenco štirih, je torej precej negotovo. Omenjajo tudi, da je moskovska nota sestavljena v precej propagandističnem tonu.

V bonnskih političnih krogih obžalujejo, da Moskva po vsem videzu ni pristala na izvedbo svobodnih nemških volitev, ki naj bi bile uvod v sestavo vsenemške vlade, ki bi se nato udeležila pogajanj za sklenitev mirovne pogodbe. Prav tako obžalujejo, da se Moskva upira imenovanju mednarodne komisije, ki naj bi nadzorovala izvedbo volitev. Končno izražajo še obžalovanje, da sovjetska vlada tudi v diplomatski noti imenuje delavski upor 17. junija «fašistične pustolovščine». Na drugi strani pa ne skrivajo, da je načelni sovjetski pristanek na konferenco štirih zunanjih ministrov zbudil zanimanje bonnskih vladnih krogov.

Zahodnonemški kancler Adenauer je izrazil svoje mnenje o sovjetski noti v intervju severnonemškemu radiu. Izrazil je upanje, da bo sklicana štiristranska konferenca o nemškem vprašanju, in dodal, da se bodo zahodne velesile posvetovale z bonnsko vlado, preden bodo odgovorile na sovjetsko noto. Končno je Adenauer postavil Sovjetski zvezi štiri vprašanja:

«1. Zakaj ZSSR jasno ne pove, ali je pripravljena sprejeti svobodne volitve? 2. Je ZSSR mnenja, da bi mirovno pogodbo morale sestaviti štiri velesile in jo Nemčiji vsiliti? 3. Je ZSSR pripravljena zajamčiti vsenemški vladi popolno politično svobodo na znotraj in na zunaj? 4. Ali je ZSSR pripravljena zajamčiti evropsko varnost in s tem tudi varnost Nemčije?»

Na Dunaju so predstavniki avstrijske vlade izjavili, da ne morejo komentirati sovjetske note, dokler ne bo besedilo note podrobno proučeno.

Londonski «Daily Sketch» pa objavlja v rubriki «zaupnih informacij», da bo po mnenju krogov angleškega ministrskega predsedstva v kratkem objavljeno poročilo, ki bo naznanilo bližen sestanek Churchilla in Edena z Malenkovom. List dodaja, da bi naj do sestanka prišlo prihodnji mesec nekje ob sredozemski obali.

Jugoslovansko - madžarski razgovori za ustanovitev mešanih komisij

SOMBOR, 5. — V Somboru so se danes začeli jugoslovansko-madžarski razgovori o sklenitvi konvencije za ustanovitev mešanih komisij, ki bi proučevale obmejne incidente med obema državama. Do teh razgovorov je prišlo na pobudo Jugoslavije in predstavljajo nadaljevanje razgovorov, ki so se začeli ob začetku leta 1949 v Segedinu.

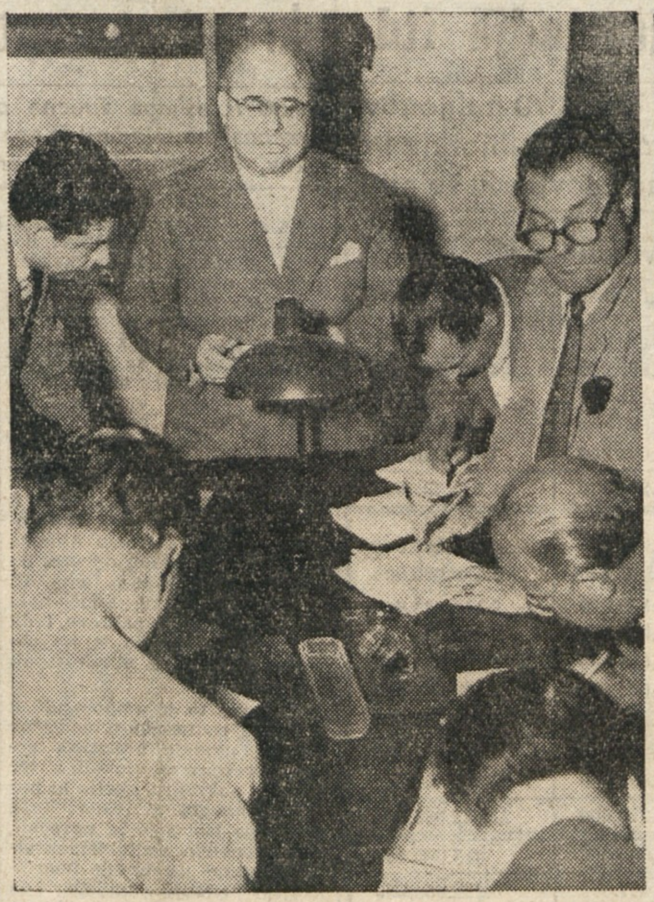

Vladna kriza v Italiji traja že 37 dni. Na sliki demokristjanska siva eminenca Gonella z novinarji po enem izmed številnih razgovorov z mandatarjem Piccionijem. Gonella je igral važno vlogo tudi pri še ne povsem pojasnjenih dogodkih, ki so pripeljali do nenadnega užaljenega De Gasperijevega odhoda iz Rima.

CONSKI PRORAČUN ZA DRUGO POLLETJE 1953

POSLABŠANJE STRUKTURE PRORAČUNA DELO ITALIJANSKIH FUNKCIONARJEV ZVU

Močno so se dvignili redni izdatki - za birokracijo, znižal pa se je „produktivni“ del proračuna

Včeraj je bila ob prisotnosti predstavnikov tiska, generalnega direktorja za upravo ZVU A. Vitellija, generalnega direktorja za notranje zadeve Memma, šefa tiskovnega urada polkovnika Sassona in drugih običajna polletna tiskovna konferenca direktorja oddelka za finance in gospodarstvo pri ZVU dr. Sartorija o conskem proračunu za drugo polletje 1953.

Po daljšem razglabljanju o načinu sestavljanja proračuna, je dr. Sartori poudaril, da se je proračun v tem polletju močno zakasnil zaradi napovedanih povišanj rednih izdatkov, novih izdatkov in trdnega plafona skupnih izdatkov, preko katerega proračun ni mogel itd. Lokalni organi so menda hoteli kriti v prvi vrsti redne izdatke in skrčiti zato prispevke za pomoč brezposelnim, za javna dela, za gradnjo stanovanjskih hič in vse ostalo, kar vse je dr. Sartori označil za «produktivne izdatke» in ki so v proračunu združeni pod poglavljem posebni izdatki. ZVU pa, po izjavah dr. Sartorija, ni šla po tej poti.

Uvodoma je dr. Sartori tudi poudaril, da je Trst v mnogo boljšem položaju kot Italija, saj pride na vsakega prebivalca v coni A 149.548 lir na leto, medtem ko pride v Italiji le 47.547 lir. Odnos znaša potemtakem 1:3,15. Kot je točno, da javna uprava izda v Trstu mnogo več na prebivalca, pa je tudi res, da Tržačani mnogo več prispevajo. Vsak Italijan tako plača približno 37.000 lir v zakladnico italijanske vlade, medtem ko plača Tržačan skoraj 100.000 lir. Tudi pri davkih je torej odnos zelo blizu ena proti trem.

Namen ZVU, izboljšati odnos med produktivnimi in neproduktivnimi izdatki proračuna, pa se žal, kot dokazujejo številke, ni posrečil. Zadostuje, da si ogledamo tabelo, objavljeno na drugem mestu. Redni stroški znašajo sedaj 12.808.734.000 lir. V proračunu za prvo polletje pa so redni stroški znašali 11.059.826.000 lir. Redni stroški, ki se nanašajo izključno na birokratski aparat, so se torej povečali za eno milijardo 349 milijonov lir. To povečanje rednih stroškov nikakor ne moremo prišteti med uspehe ZVU.

Zato pa so se znižali posebni redni izdatki za 983 milijonov lir. Znižal se je — skoro za več kot 350 milijonov — prispevek za gradnjo ladij, prispevek za javna dela, za gradnjo stanovanj itd.

Tudi dohodki niso zadovoljivi. Celo italijanski uradnik mora priznati, da je sistem davkov nesocialen, saj spadajo skoraj vsi davki med posredne davke, medtem ko prinaša dohodnina le nizke vsote. Ob izdatkih bi morali še pripomniti padec predvidenega obsega davka na mineralna olja za več kot 100 milijonov lir, kar je odraz zmanjšanja proizvodnje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Konec zasedanja ECOSOC

ŽENEVA, 5. — Gospodarski in socialni svet OZN (ECOSOC) je danes s 16 proti 2 glasovoma (Sovjetske zveze in Poljske) odobril predlog predsednika Eisenhowerja za pospešenje gospodarskega in socialnega napredka zaostalih držav z denarjem, ki bi ga prihranili z nadzorovano razorožitvijo, in je sklenil pozvati glavno skupščino OZN, da ona povabi članice OZN, da naj prispevajo del svojih prihrankov od oborožitve, če bi zadostno napredovala razorožitev.

ECOSOC je na današnji seji tudi sklenil razpravljati o vprašanju rehabilitacije in podpore za Korejo po bližnji glavni skupščini OZN. — V splošnem je bilo opaziti, da je bilo na sedanjem šest tednov trajajočem zasedanju ECOSOC manj sporov med posameznimi delegacijami kot običajno.

Attlee v Dubrovniku

BEOGRAD, 5. — Vodja britanske laburistične stranke Clement Attlee je bil danes gost glavnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije. Dopoldne si je Attlee ogledal tudi metalurško tovarno v Železniku pri Beogradu. Attlee je članom delavskega sveta in drugim delavcem postavil nekaj vprašanj v zvezi z delom tovarne in delavskim samoupravljanjem. Poleg tega je Attlee obiskal tudi delavsko naselje v Železniku.

Popoldne je Clement Attlee z letalom že prispel v Dubrovnik, kjer bo ostal nekaj dni na oddihu.

DULLES PREDLAGA RIJU popolno nevtralizacijo Koreje?

O tem predlogu naj bi razpravljala konferenca, ki bi se sklicala v oktobru - Ob povratku se bo Dulles ustavil v Tokiu - Včeraj se je začela izmenjava ujetnikov - Clarkovo poročilo predsedniku Eisenhowerju

SEUL, 5. — Dobro obveščeni krogi zatrjujejo, da sta se Foster Dulles in Singman Ri sporazumela za sklicanje politične konference za rešitev korejskega vprašanja, ki naj bi bila v prvi polovici oktobra. Singman Ri je baje pristal, naj bi na dnevnem redu konference bilo tudi vprašanje sprejema Kitajske v OZN in ukinitev trgovinske blokade proti Kitajski.

SEUL, 5. — Razgovori med Fosterjem Dullesom in Singmanom Rijem so se začeli danes zjutraj; prvi razgovor je trajal eno uro in 50 minut. Po razgovoru, ki so mu prisostvovali tudi južnokorejski ministrski predsednik, zunanji minister, obrambni minister in drugi, je Dulles izjavil, da je bil razgovor «zelo zadovoljiv» in da so določili «vprašanja, o katerih bodo razpravljali», ter da je izročil Singmanu Riju ustno sporočilo predsednika Eisenhowerja. Ustanovljena bo tudi podkomisija izvedencev. Dulles in Singman Ri se bosta sestala vsako jutro. Podkomisija bo razpravljala o temeljnih vprašanjih, ki se nanašajo na varnostni pakt, na gospodarsko pomoč in na politično konferenco.

Popoldne je bil prvi sestanek delovne skupine, ki proučuje podrobnosti, o katerih se Dulles in Singman Ri razgovarjata. Ta prva delovna skupina, (kateri se bosta verjetno pridružili še drugi dve) mora predvsem pripraviti podroben načrt za bodočo politično konferenco o Koreji.

Vztrajno se širi govorica, da sta se Dulles in Ri sporazumela, naj bi se med 1. in 15. oktobrom sklicala mednarodna politična konferenca, ki naj bi razpravljala o morebitni nevtralizaciji Koreje.

Obveščeni krogi namreč zatrjujejo, da skuša Dulles pridobiti Singmana Rija za to, da bi se korejsko vprašanje uredilo na podlagi popolne nevtralizacije vse Koreje, tako da bi postala združitev Koreje sprejemljiva tudi za nasprotno stranko.

V Tokiu uradno javljajo, da se bo Dulles v soboto ali nedeljo ob svojem povratku s Koreje ustavil v Tokiu, kjer se bo razgovarjal z ministrskim predsednikom Jošido. Govorila bosta o japonskem predstavništvu na politični konferenci o Koreji, o obrambi Japonske v okviru načrtov za medsebojno varnost in o morebitnem obisku Jošide v ZDA.

Medtem so v britanskem zunanjem ministrstvu zanikali trditve, da so pooblaščeni londonski krogi kritizirali Dullesovo potovanje na Korejo. Poročilo zunanjega ministrstva pravi: «Nasprotno, želimo državnemu tajniku uspeha in upamo, da bo njegovo potovanje na Daljni vzhod pripeljalo do konkretnih rezultatov za stvar Združenih narodov».

V Panmunjomu so, kakor določeno, začeli danes izmenjavati vojne ujetnike. V koloni tovornih avtomobilov je prišlo od severa 400 vojakov Združenih narodov, med prvimi turški in kanadski vojaki. Med temi vrnjenimi ujetniki je bilo 250 južnih Korejcev, od katerih 86 v nosilnicah. 70 ameriških, od katerih 9 v nosilnicah, 26 britanskih, 23 turških, 12 filipinskih, 7 kolumbijskih, 7 francoskih in po eden avstralski, kanadski, belgijski, južnoafriški in grški vojak.

Poveljstvo ZN pa je predalo severnemu poveljstvu 1.800 severnokorejskih ujetnikov in 600 kitajskih ujetnikov ter 356 bolnih ali ranjenih severnokorejskih vojakov.

Vojaški zdravniki ZN so nudili bolnim in ranjenim vojakom prvo pomoč, nakar so jih naglo odpremili z ambulantami in helikopterji v bolnišnice.

Za jutri, v četrtek, je predvidena vrnitev nadaljnjih 400 ujetnikov Združenih narodov v zamenjavo za 600 kitajskih in 2.156 severnokorejskih.

Po razgovoru z Rijem se je Dulles odpeljal v «vas svobode» v Munsanu in osebno pozdravil mnoge ujetnike, pripadnike Združenih narodov, ki so danes prispeli v Munsan.

V Munsan so spremljali Dullesa ameriški veleposlanik na Južni Koreji Ellis Briggs, načelnik ameriškega zastopstva pri Združenih narodih Henry Cabot Lodge, poveljnik osme armade Združenih narodov general Maxwell Taylor, ameriški minister za vojsko Stevens in pomočnika zunanjega ministra Walter Robertson in Karl McCardle.

Iz Novega Delhija je danes odpotovala skupina 9 indijskih osebnosti pod vodstvom zunanjega ministra in načelnika glavnega štaba. Skupina se bo razgovarjala z zavezniškim in severnim poveljstvom na Koreji o nadzorstvu vojnih ujetnikov, ki se nočejo vrniti domov. Skupina bo obiskala tudi Fenjang in nevtralno področje in po enem tednu se bosta dva voditelja skupine vrnila v Novi Delhi, da poročata o številu indijskih vojakov, ki bo potrebno, o vprašanjih glede prevoza in o drugih zadevah, ki se tičejo nadzorstva nad ujetniki. Ostala skupina bo ostala na Koreji, da začne z delom. Indija bo morala kot nevtralno repatriacijsko komisijo organizirati tajništvo in skupino nevtralnih delegatov, ki bodo nadzorovali premeščanje ujetnikov, izbrati bo morala kitajske in korejske tolmače ter poskrbeti za zdravniško pomoč. Neki funkcionar indijskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je bilo z obeh strani Indiji zagotovljeno, da njena naloga ne bo otežkočena.

Ameriško obrambno ministrstvo je danes naznanilo, da so znašale celotne ameriške izgube v 37 mesecih bojevanja na Koreji 141.705 mož, vendar so še možni popravki, ker štabi še vedno pošiljajo poročila. Verjetno bodo znane točne številke šele čez nekaj mesecev.

Po sedanjem poročilu je padlo v vojni na Koreji 25.434 Američanov. Med nje so všteti tudi tisti, ki so umrli zaradi ran in pogrešani, o katerih je znano, da so mrtvi.

General Clark se je danes razgovarjal s predsednikom Eisenhowerjem in mu poročal o podrobnostih podpisa premirja.

Po razgovoru je Clark izjavil, da mu je Eisenhower postavil «številna vprašanja» in da je on predložil predsedniku v proučitev besedilo dogovora o premirju ter druge dokumente.

SARAJEVO, 5. — V Ljudski republiki Bosni in Hercegovini bodo v najkrajšem času znižali ceno električni energiji za široko potrošnjo za 30%.

* * *

24. avgusta bo prispel na privatni obisk v Jugoslavijo lord Reading, parlamentarni podtajnik vojaške komisije v britanskem zunanjem ministrstvu. V Jugoslaviji bo ostal več časa.

Začetek zasedanja vrhovnega sovjeta ZSSR

Ob predložitvi proračuna se je finančni minister izognil običajnim napadom na ZDA in ni omenjal zunanjepolitičnih vprašanj

MOSKVA, 5. — Danes se je začelo 5. zasedanje vrhovnega sovjeta ZSSR. Na dnevnem redu je razpravljanje o državnem proračunu za leto 1953 in odobritev zakonov, ki so bili sprejeti po zadnjem zasedanju vrhovnega sovjeta. Na seji zveznega sovjeta, so bili navzoči člani prezidija Malenkov, Molotov, Hruščev, Vorošilov, Kaganovič, Pervuhin in Saburov. Na tribuni sta bila med diplomatskimi predstavniki poslanik ZDA in Velike Britanije ter francoski odpravnik poslov.

Popoldne se je sestal tudi sovjet narodov, ki je odobril isti dnevni red, katerega je odobril zvezni sovjet. Na seji so bili med drugimi navzoči tudi Vorošilov, Bulganin, Mikojan in Švernik.

Ob 19. uri po krajevnem času pa sta se sestali obe zbornici na skupni seji, na kateri je finančni minister Zverev predlagal odobritev obračuna za leto 1952 in je obrazložil državni proračun za leto 1953.

Proračun predvideva 543 milijard in 300 milijonov rubljev dohodkov ter 530 milijard in 500 milijonov rubljev izdatkov. Proračun za državno obrambo določa 110 milijard in 200 milijonov rubljev izdatkov, to je 3 milijarde in 600 milijonov rubljev manj kakor preteklo leto.

Minister je predlagal, naj se v letu 1953 davki na kmetijske dohodke znižajo za 43 odstotkov v primeri z lanskim letom.

Razen omenjenih izdatkov za vojaške namene (ki znašajo 20,8 odst. celotnega proračuna), določa proračun sledeča nakazila: 192 milijard 500 milijonov rubljev za investicije v državnem gospodarstvu ter 129 milijard 808 milijonov rubljev za socialne in kulturne namene (vštevši 24 milijard za šport, 42 milijard za pomoč številnim družinam ter 22 milijard 400 milijonov za šolstvo).

Finančni minister je govoril eno uro. Opazovalci izjavljajo, da je bil njegov govor zelo zmeren. Omejil se je na razpravljanje o gospodarskih vprašanjih ter se je samo na kratko in posredno dotaknil zunanjepolitičnih vprašanj, ko je izjavil, da nova nakazila v obrambne namene krepijo obrambno zmogljivost Sovjetske zveze, ter je pripomnil, da sedanji proračun «dokazuje voljo do miru Sovjetske zveze». «Vendar — je dodal — mora naša država bdeti nad svojo varnostjo in biti pripravljena, da bo kos novemu napadu».

V nasprotju z lanskim letom ni Zverev v svojem govoru nikjer niti posredno omenil ZDA. Jutri zjutraj bosta obe zbornici začeli razpravljanje o proračunu.

Mednarodni seminar slavistov v Zagrebu

ZAGREB, 5. — 50 tujih slavistov iz 20 kulturnih središč Evrope in Amerike prisostvuje enomesečnemu seminarju, ki se je začel danes v Zagrebu. Na tem seminarju se bodo predstavniki slavistične znanosti v tujini seznanili z vprašanji s področja slovstvene zgodovine jezika, arheologije, umetnosti in književnosti.

„Borba“ o pristanku ZSSR na štiristransko konferenco

Moskva - in ne samo ona - bo lahko dokazala, ali ji je še za nadaljevanje hladne vojne - Govor E. Hodže je dokaz učinkovitosti atenske konference

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — V zvezi s pristankom Sovjetske zveze za sodelovanje na štiristranski konferenci zunanjih ministrov piše današnja «Borba», da do te konference ne bo moglo priti, dokler ne bo dosežen sporazum o dnevnem redu. S svojim zadržanjem do tega vprašanja bo Moskva — in ne samo ona — dokazala, ali ji je v resnici do tega, da pride do razpihovanja nasprotij z zahodnimi velesilami, to je do nadaljevanja hladne vojne.

Ko komentira skorajšnjo konferenco zunanjih ministrov štirih velesil piše «Borba», da imajo tako zahodne velesile kot tudi Sovjetska zveza manj razlogov kot kdaj prej, da trdno vztrajajo na svojih stališčih in pogojih. Če je resnična želja velesil v tem, da se doseže sporazum za omilitev napetosti v svetu, tedaj lahko najdejo pravo pot za pomiritev».

Pod naslovom «Plodovi pravilne politike» piše današnja «Borba» v zvezi z nedavnimi dogodki v Albaniji, da so ti rezultat pritiska konference ministrov za zunanje zadeve držav ankarskega sporazuma, ki je bila od 7. do 11. julija v Atenah. Ob tej priložnosti so na konferenci sprejeli izredno važen sklep, da se v primeru Albanije, ki jo Moskva in Rim izkoriščata za svoje posebne imperialistične cilje in ogroža nje miru, spoštuje njena neodvisnost.

«Prav ta sklep, poudarja «Borba», je zelo važen za mir in stabilnost na Balkanu. Že 1. avgusta so v Tirani sklicali skupščino, ki bi morala podpreti vedno bolj propadajoči režim Envera Hodže in njegove klike. Za tem je imel Enver Hodža govor, v katerem je skušal obrazložiti, kako se mora Albanija vesti pred sklepi atenske konference. Ker pa je albansko ljudstvo vedelo za te sklepe atenske konference, ni imel Hodža nobenega povoda, da bi kar koli povedal proti tej konferenci, zato je dejal, da se bo zavzel za normalizacijo odnosov z vsako državo. Pokazalo se je, pravi «Borba», da so politika Jugoslavije in sklepi atenske konference do Albanije ne samo pravilni, temveč zelo učinkoviti. Kakor poudarja tudi francoska agencija France Presse, ki objavlja misli tujih opazovalcev v Beogradu, kaže govor Envera Hodže, kako učinkovita in pravilna je politika držav balkanskega pakta. Po mnenju iste agencije je omenjeni Enver Hodžev govor hkrati tudi najboljši odgovor na italijansko trditev, da goji Jugoslavija do Albanije imperialistične cilje.

Še vedno glasovi o številnih neredih v Vzhodni Nemčiji

BERLIN, 5. — Razdeljevanje živilskih paketov v zahodnem Berlinu se je nadaljevalo tudi danes. Več tisoč Nemcev je prišlo iz vzhoda v Berlin peš, s kolesi ali z drugimi sredstvi. Več sto ljudi pa je prišlo tudi z vlakom s sovjetskega področja. Medtem je več sto brezposelnih in penzioniranih iz zahodnih sektorjev dvignilo v vzhodnem sektorju pakete, ki so jih vzhodnonemške oblasti začele razdeljevati.

Zahodnoberlinski tisk tudi danes piše o neredih in stavkah v več mestih Vzhodne Nemčije. «Neue Zeitung» piše, da se je več tisoč oseb spopadlo s policijo pri železniški postaji v Merseburgu, v številnih mestih so se pokazali sovjetski tanki, zato da preprečijo morebitne nerede, v rudnikih v Aue, Cottbusu, Dresdenu, Leipzigu in Schwerinu so se delavci spopadli s policijo.

Glasilo vzhodnonemške kominformistične stranke «Neues Deutschland» pa je danes objavilo poziv centralnega komiteja stranke, s katerim ta poziva delavce in člane stranke, naj si prizadevajo, da «delavci ne bodo pobirali zastrupljenih drobtinic z miz kapitalističnih in vojnohujskaških voditeljev». Poziv prepričuje delavce, naj «razsvetlijo prebivalce Vzhodne Nemčije in vzhodnega Berlina, zato da bodo znali razlikovati izzivanja in se zaščititi proti dejanjem, ki spravljajo v nevarnost red». Centralni komite poziva dalje delavce, naj «izločijo tajne fašistične organizacije v tovarnah» in naj «odstranijo izzivače».

HANOI, 5. — General Navarre je ob koncu svojega potovanja po severnem Vietnamu v izjavil, novinarjem: «Kitajci prav gotovo lahko vderejo v Indokino, če bi to hoteli, toda mi računamo na ameriško pomoč, da jim to preprečimo». «Indokitajska vojna je postala vprašanje svetovnega interesa in se ne tiče samo Francije. Sodim, da bi ga morali bolj tesno povezati s korejsko vojno. Premirje na Koreji lahko vpliva na razvoj vojne, ker bodo Kitajci lahko poslali Vietminhu del svojih sredstev, ki niso več potrebna na Koreji».

DEMOKRISTJANI IN KPI PROTI RAZŠIRITVI NA LEVO

Pomen napovedi KPI, da bi se vzdržala glasovanja o zaupnici, če bi bili sprejeti pogoji PSI - PSDI za nadaljevanje pogajanj z Nennijem

(Od našega dopisnika)

RIM, 5. — Čeprav se Piccionijevi razgovori za sestavo vlade omejujejo na štiri tako imenovane «demokratične stranke centra» in čeprav se za demokristjanskim prizadevanjem skriva nevarnost usmerjanja italijanske vladne politike na desno, velja vendarle glavna pozornost razvoju ki se plete okrog PSI in možnosti njenega zbližanja z vlado ali vsaj njene dobrohotne nevtralnosti. Zanimanje, ki velja za možnost take rešitve kljub vsakodnevnim demokristjanskim izjavam, da je pot tako daleč na levo nemogoča, dokazuje, da je začel hote ali nehote prevladovati občutek, da vodi dosedanja vladna pot samo v vedno hujšo zagato in da visi nujnost nove rešitve v zraku.

Glavno presenečenje v zvezi z «bitko za Nennija» je bilo danes zjutraj sporočilo vodstva KPI, objavljeno v «Unità», ki daje razumeti, da bi se tudi KPI vzdržala glasovanja o zaupnici vladi, če bi demokristjani sprejeli Nennijeve zahteve za nevtralnost PSI. To pomeni, da je KPI še enkrat izenačila svoje stališče s stališčem PSI in s tem ponovno olajšala demokristjanom zavračanje Saragatovega prizadevanja za zbližanje z Nennijevimi socialisti. V demokristjanskih krogih ugotavljajo danes, da Piccioniju nikakor ne bi bilo prijetno, ko bi dobil zaupnico tudi po zaslugi Togliattija, obenem pa poskušajo s tem dokazovati, da tisto o Piccionijevem desničarskem razpoloženju nikakor ne drži. Togliatti je torej s tem pomagal tudi maskirati demokristjanske manevre na desno.

Pravi pomen sporočila vodstva KPI o možnosti nevtralnega stališča pri glasovanju zaupnici dokaj posrečeno označuje turinska «Stampa», ki pravi: «Nenniju stališče njegovih zaveznikov gotovo ne more biti ugodno. Če je Nenni iskren v svoji želji, da pride do dogovora med njim in demokristjansko večino, je gotovo moral občutiti sporočilo KPI kot pravcati torpedo». Po splošni sodbi političnih krogov gre za nadaljevanje Togliattijeve akcije, ki jo zasledujejo že dalj časa, da se prepreči pritegnitev italijanskih socialistov (z Nennijem ali morda tudi brez njega) v vladno osnovo. Iz tega pa tudi sklepajo, da je položaj v PSI dozorel do meje, ki Togliattiju in njegovi agenturi v vodstvu PSI nikakor ni všeč.

Demokristjani seveda ne čakajo z izrabljanjem tega dogodka. Jutrišnji «Popolo» bo objavil članek svojega ravnatelja Arate, ki prav na podlagi stališča KPI dokazuje, da sta KPI in PSI eno in isto in poskuša s tem predvsem vnašati zmedo v socialdemokratske vrste.

Tiskovni urad PSDI pa je izdal naslednje sporočilo: «Politično tajništvo in predsedstvo parlamentarne skupine PSDI ugotavljata v sedanji fazi pogajanj za sestavo vlade, da je mogoče levo orientacijo konkretizirati na političnem področju s sporazumom, ki bi izhajal iz spravljivega proučevanja tako političnih zahtev, ki jih postavlja PSI, kot nepreklicne zahteve, da se ne pojavi nobena komunistična hipoteka. Če bo dosežen tak politični sporazum, si PSDI pridržuje, da postavi kot nadaljnji pogoj za svojo podporo vladi socialni program, ki bo v kratkem objavljen».

Socialni demokrati torej nadaljujejo s svojo akcijo za pridobitev PSI in ne kaže, da bi spremenili svoje stališče glede podpore Piccionijevim poskusom, da sestavi vlado centra, ki je brez PSDI seveda zelo problematična.

Danes so bili spet posebno intenzivni stiki med Piccionijem in liberalci, ki so, kot vse kaže, pripravljeni sodelovati v vladi z demokristjani, se pa še vedno upirajo izključno demokristjanski vladi. Da pa pogajanja za vlado dveh ali treh strank centra za enkrat še ni treba jemati resno, dokazuje članek v glasilu Katoliške akcije «Quotidiano», ki zatrjuje, da je štiristranska pot vsekakor že opuščena in da je dvomljiva tudi vlada dveh ali treh strank (demokristjani s PRI in PLI ali samo s PLI), ker «na te kombinacije med drugim demokristjani še niso dali pristanka». Glasilo Katoliške akcije ponovno priporoča izključno demokristjansko vlado s programom, ki bi dobil glasove demokristjanov, liberalcev in republikancev in do katerega bi se monarhisti in socialdemokrati zadržali nevtralno.

Po izkušnjah z osmo De Gasperijevo vlado se zdi taka možnost kaj neverjetna in zaradi tega sodijo, da pomeni stališče Katoliške akcije samo prehodno fazo k sporazumevanju z monarhisti. Če bi se pa zgodilo, kot meni «Quotidiano», bi to pomenilo predvsem, da si poslanci želijo počitnic vsaj v avgustu in da se bo vladna kriza nujno spet začela v septembru. Taka rešitev za veliki šmaren seveda ne bi rešila ničesar.

A. P.

Ameriški odgovor SZ o letalskem incidentu

WASHINGTON, 5. — Združene države so danes zavrnile sovjetsko pritožbo, vsebovano v dveh sovjetskih notah od 30. julija in 4. avgusta, češ da je neko ameriško letalo prekršilo sovjetski zračni prostor. Kakor znano, so sovjetski lovci sestrelili letalo nad Japonskim morjem 29. julija.

Ameriška nota, ki zavrača sovjetsko pritožbo, pravi, da je pritožba v popolnem nasprotju z dejstvi, kakor so jih s temeljito preiskavo ugotovile ameriške oblasti in zaslišanje drugega pilota sestreljenega letala Johna Rocheja, ki ga je neka ameriška ladja pobrala iz morja. Kapetan Roche je izjavil, da so sovjetski lovci čisto nepričakovano napadli ameriško letalo, ko je letelo nad priznanimi mednarodnimi vodami. Sovjetski lovci tudi niso dali opomina, kakor je to navada, s signali ali s streljanjem pred letalo.

Ameriška nota tudi pravi, da so tik pred napadom že z radarjem ugotovili položaj ameriškega letala, in da je letelo v hipu, ko so ga napadli sovjetski lovci, v višini 6.000 metrov precej znotraj mednarodnih voda, približno 64 km južnovzhodno od najbližjega sovjetskega ozemlja, rta Povortni. Tak položaj je ugotovil radar.

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1905 umrl Anton Ažbe, slovenski slikar. Rojen je bil 30.V.1862.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, četrtek 6. avgusta
Sikst II., Vlastica
Sonce vzide ob 4.53 in zatone ob 19.28. Dolžina dneva 14.35. Luna vzide ob 1.14 in zatone ob 17.43.
Jutri, petek 7. avgusta
Kajetan, Damir

Z VČERAJŠNJE TISKOVNE KONFERENCE ŠEFA ZA GOSPODARSTVO IN FINANCE ZVU

Povečanje izdatkov za birokratski aparat znižanje kreditov za javna dela, stanovanja, ladje itd.

Deficit tržaške občine znaša 2 milijardi 825 milijonov lir - Za javna dela 370 milijonov lir manj kot v prvem polletju - Za gradnjo stanovanjskih hiš samo 757 milijonov lir Za ezule 669 milijonov lir - Ne ve se še, ali bodo «emergenzo» dobili tudi slovenski šolniki

(Nadaljevanje s 1. strani)

Preglejmo različne postavke, katere je včeraj obrazložil dr. Sartori:

1. *Novi stroški.* 300 milijonov lir bodo porabili za tako imenovano «emergenzo». Vprašanje okrog tega poviška plač je nastalo zato, ker so italijanske ustanove, ki so pošiljale v Trst svoje uradnike, nekaterim plačevale neki poseben dodatek na plačo, drugim pa ne. Po izjavi dr. Sartorija bodo z omenjenimi 300 milijoni lir uredili plače za večino uradnikov. Odprto pa ostane še vedno vprašanje slovenskih šolnikov in menda tudi plač uslužbencev civilne policije in ZVU. Na neposredno vprašanje, kaj bo s slovenskimi šolniki, dr. Sartori ni hotel odgovoriti, in se mu je pozneje v direktnem razgovoru izognil tudi Vitelli, glavni ravnatelj civilne uprave.

300 milijonov bodo dali za kritje razlike na ceni električne energije, katero kupuje ACEGAT od SELVEG. To vprašanje je že dokaj staro. ACEGAT namreč plačuje 3.9 lir za kw, medtem ko zahteva SELVEG 5,2 lir. Že enkrat je morala zaradi tega ZVU dati 300 milijonov lir posojila, in daje to posojilo ponovno v tekočem proračunu, dokler ne bo to vprašanje rešeno pred sodiščem.

	1. I.-30. VI. 1953	1. VII.-31.XII.1953
A) Izdatki		
1. Redni izdatki	11.059.826.000	12.408.734.000
2. Neto razlika med dohodki pobranimi v coni na račun italijanske republike in pobranimi v italijanski republiki na račun cone	4.700.000.000	4.700.000.000
3. Izredni izdatki	3.416.450.000	2.433.150.000
4. Posebni redni izdatki	337.000.000	584.000.000
5. Gibanje kapitala	1.289.000.000	1.497.000.000
	20.802.276.000	21.622.884.000
B) Dohodki		
1. Davek na mineralna olja	4.800.000.000	4.693.100.000
2. Davek na potrošnjo kave	1.200.000.000	1.250.000.000
3. Ostali davki	1.345.850.000	3.110.023.000
4. IGE	2.900.000.000	3.100.000.000
5. Tobačni monopol	2.000.000.000	1.926.634.000
6. Dohodnina	850.000.000	1.276.000.000
7. Razni dohodki (1)	3.113.959.000	860.124.000
	16.209.809.000	16.215.881.000
D) Deficit	4.592.467.000	5.407.003.000
	20.802.276.000	21.622.884.000
C) Prispevek za gradnjo ladij	1.176.000.000	815.000.000
E) Skupno celotni deficit	5.768.467.000	6.222.003.000

Ad. 1.: *Med „razne dohodke“ so dosedaj vštevali tudi davke, ki jih sedaj računajo pod točko 3 „ostali davki“.*

Največji nov izdatek pa predstavlja deficit tržaške občine, ki je po proračunu znašal 3.904 milijonov in je bil kar za 1.950 milijonov večji kot deficit 1952. leta. ZVU tega deficita ni sprejela in ga je najprej znižal conski upravni odbor na 3,5 milijard, nato še ravnateljstvo za notranje zadeve za 378 milijonov, tako da je bil deficit po poslednji reviziji zmanjšan na 2.825 milijonov. Toliko bo znašal prispevek ZVU za kritje tržaškega občinskega proračuna.

2. *Socialna pomoč.* Skupno bodo uporabili 2.585 milijonov lir za SELAD in za tečaje za prevzgojo delavcev. V to poglavje vključujejo po nekem čudnem kriteriju tudi izdatke za begunce in ezule, za katere so nakazali 415 odnosno 254 milijonov lir. Ta vsota je nekoliko višja kot v prvem polletju, čeprav zaradi različnih razdelitev ni možno napraviti točne primerjave.

Koliko bodo dali za neposredno socialno pomoč, (v prejšnjem proračunu je bilo nakazanih 1 milijardo in pol lir) direktor za finance in gospodarstvo ni povedal, verjetno pa je, da se je tudi ta pomoč znatno znižala.

3. *Prispevki lokalnim ustanovam.* Že smo zapisali, da bodo nakazali tržaški občini za kritje deficita železnic 550 milijardi 825 milijonov lir. V tekočem polletju bodo tako tržaški občini nakazali 1 milijardo 761,000.000 lir, provinci 313 milijonov, ostalim okoliškim občinam 45 milijonov, za krije deficita železnic 550 milijonov, centru za gospodarski razvoj 25 milijonov in raznim ustanovam 15 milijonov. Skupno znašajo prispevki lokalnim ustanovam 2.720 milijonov lir. K tem številkam moramo pripomniti, da so skrčili proračune okoliških občin mnogo ostreje kot tržaški proračun, saj so omenjene proračune znižali skoraj na polovico. Pri tem pa moramo še upoštevati, da pride iz državne blagajne na okoliškega prebivalca po odobrenem proračunu prispevek okrog 1.800 lir, medtem ko znaša ta prispevek na tržaškega prebivalca okrog 6.500 lir. Ta odnos je tem bolj čuden, ker so vse okoliške občine — razen morda Milj — zelo revne, medtem ko ima tržaška občina velike možnosti dohodkov.

4. *Javna dela.* Za javna dela je v proračunu predvidenih 3 milijarde 76 milijonov lir. To je sicer visoka vsota, vendar kar za 370 milijonov nižja, kot je bila predvidena v proračunu za prvo polletje tekočega leta. Zgoraj omenjeno vsoto bodo razdelili med sledeče gradnje: 757 milijonov za gradnjo stanovanjskih hiš, 242 milijonov za šole, 73 milijonov za socialne ustanove, 120 milijonov za industrijsko pristanišče, 165 milijonov za železnice, 350 milijonov za Javna skladišča in 358 milijonov za ceste, ureditev pristanišča in podobno.

Presenača izredno nizka vsota nakazana za gradnjo stanovanjskih hiš. K tej vsoti moramo sicer še prišteti 300 milijonov nakazanih za posojila «Aldisio». V preteklem polletju je bilo nakazano za gradnjo stanovanjskih hiš skupno 1 milijardo 385 milijonov lir. Sedaj pa je, če upoštevamo tudi načrt «Aldisio», le 1 milijarda 57 milijonov lir. Značilno je, da se spričo teh številk dr. Sartori na včerajšnji tiskovni konferenci ni dalj časa ustavil okrog nakazil za gradnjo stanovanjskih hiš. Saj je ob znižanju, ki znaša kar 328 milijonov lir, ob sedanji krizi in pomanjkanju stanovanj težko govoriti o povečanju produktivnih izdatkov, zlasti če istočasno pomislimo, da bo birokracija v tekočem polletju porabila milijardo več.

Mnogo je bilo govora okoli vprašanja nakazil za načrt «Aldisio». Vendar je to vprašanje zelo zapleteno, zaradi tega se bomo ob njem ustavili podrobneje prihodnjič.

5. *Gradnja ladij.* 21. maja je izšel ukaz, ki predvideva razdelitev pomoči za gradnjo ladij podobno, kot to predvideva že zakon Cappa v italijanski republiki V tej zvezi je Sartori omenil številne kritike zaradi zakasnitve omenjenega ukaza. Te kritike so po njegovem mnenju upravičene, vendar pa niso privedle do negativnih posledic, razen do težav v ladjedelnici Felszegy, ki pa so menda že urejene. Proti koncu maja so proučili prošnje predložene na osnovi omenjenega ukaza. Komisija je tako dobila prošenj za gradnjo 67 tisoč ton petrolejskega ladjevja, medtem ko razpolaga s sredstvi za gradnjo 45.000 ton. Za malo ladjevje je komisija dobila prošenj za 28 tisoč ton, medtem ko je razpoložljivih prispevkov za 8 tisoč ton. Stanje s tem ladjevjem je sledeče: 2 veliki cisterni sta že v gradnji od začetka leta in so tudi za ti dve gradnji raztegnili prispevke, katere predvideva ukaz. O tretji cisterni se menda CRDA pogaja z brodarji in se še ne ve, kdaj bo gradnja pričela. Nič pa ni znanega o dveh ladjah, predvidenih za Tržaški Lloyd, za katere bi morali porabiti 1.500 milijonov lir pomoči in 1.500 milijonov lir posojil. Za male ladjedelnice, to je za ladjedelnico Sv. Roka, ladjedelnico Sv. Justa in ladjedelnico Felszegy, so že podpisani dogovori za gradnjo treh ladij in ostanejo razpoložljiva sredstva še za gradnjo dveh nadaljnjih.

Skupno predvideva proračun v tekočem polletju 815 milijonov lir prispevka za gradnjo ladij, kar je za 361 milijonov lir manj, kot so predvideli v prvem polletju tekočega leta. Kot vidimo, so se sredstva za gradnjo ladij tudi močno znižala in so bojazni za krizo v ladjedelnicah upravičene.

6. *Finančno pomoč v obliki posojil.* Vsega skupaj so predvideli kreditov za 1.362 milijonov lir, od tega 350 milijonov lir kreditov mali industriji in obrtništvu. Skupni obseg kreditov industriji se je v primerjavi s prvim polletjem zvišal za okrog 50 milijonov lir. To zvišanje predstavlja edino izjemno povečanje «produktivnih» stroškov (da uporabljamo izraz dr. Sartorija) v predloženem proračunu.

Vsega skupaj je Zavezniška vojaška uprava odobrila okrog 8 milijard posojil tržaški industriji, pri čemer seveda niso upoštevane znatno višje vsote posojil ERP in kasneje MSA. Po mnenju Sartorija so ta posojila napačno razdeljevana. Velika industrija namreč dobiva posojila po izredno nizki obrestni meri in za daljše obdobje, medtem ko dobivajo mali industrijci in obrtniki kredite pod znatno težjimi pogoji. V tej zvezi je direktor oddelka za gospodarstvo in finance izjavil, da bi se moralo po njegovem osebnem mišljenju zagotoviti ugodna posojila obrtnikom in malim industrijcem.

Istočasno pa je obrazložil tudi svoj osebni načrt za laže reševanje stanovanjske krize. Povečati bi namreč morali nakazila za načrt Aldisio in istočasno omogočiti, da si lahko zgrade svoje stanovanjske hiše tudi delavci, ki imajo samo normalne mesečne prijemke.

Ob koncu tiskovne konference se je dr. Sartori zelo dolgo ustavil na pomanjkanju solidarnosti s strani tukajšnjih gospodarskih krogov in raznih uradov. V tej zvezi je dejal, da so v Trstu cene na trgu povečini enako visoke kot v Italiji, kljub temu, da ni bila na Trst raztegnjena veljavnost zakona o lokalnih financah niti zakona Fanfani niti zakona o štiriodstotnih prispevkih na plače itd. Zaradi tega po njegovem mnenju tržaški gospodarski krogi nimajo pravice protestirati proti nameravanemu povečanju davkov, saj ti protesti, tako pravi, prav zaradi odnosa cen ne morejo biti upravičeni.

AKCIJA ZA POMOČ BREZPOSELNI MLADINI

Namesto prošenj - konkretne ukrepe za zaposlitev mladine!

Pismo tržaškega župana priznava neznosen položaj nezaposlene mladine in apelira na dobrohotnost podjetnikov, ki naj sodelujejo pri reševanju tega vprašanja

Da je akcija za rešitev vprašanja brezposelne mladine dosegla v zadnjem času kakšen poseben uspeh, še ne moremo reči: toda dejstvo je, da je odbor za pomoč brezposelni mladini prebudil iz sna tudi tržaškega župana, ki se je šele sedaj zavedel enega največjih in najbolj perečih vprašanj. Do sedaj se je sicer dosti razpravljalo o zaposlitvi brezposelne mladine, vendar niso oblasti podvzele še nobenih potrebnih ukrepov, ki bi pripomogli k rešitvi tega vprašanja. Brezposelni mladinci oziroma njihova delegacija, je hodila od vrat do vrat, se priporočala temu ali onemu oblastniku, odpošiljala memorandume in zahteve, toda pri tem je naletela le na obljube, ki se niso nikoli izpolnile.

Toda vse to je pripomoglo k temu, da so nekatere politične skupine uvidele brezupen položaj brezposelne mladine ter sklenile pokreniti akcijo ki naj bi pripomogla k rešitvi tega vprašanja Kot smo že poročali, so na pobudo socialdemokratske mladine ustanovili koordinacijski odbor z nalogo, da podpre upravičene zahteve brezposelne mladine. V ta odbor, v katerem so doslej predstavniki socialdemokratske mladine, italijanske socialistične stranke ter kominformistične mladine, pa bodo morali povabiti tudi predstavnike ostale mladine, če hočejo, da bo akcija uživala najširšo podporo tržaškega prebivalstva. Kljub temu pa je odbor doslej poslal oblastem spomenico s konkretnimi zahtevami, nakar je bil tudi župan prisiljen proučiti zadevo.

V dolgem pismu, ki ga je župan poslal tisku in raznim ustanovam ter tvrdkam, ugotavlja (sicer precej kasno) resen položaj brezposelne mladine, katero včasih zaposlujejo sicer le za kratko dobo in za skromno plačilo v raznih kvalifikacijskih tečajih.

Kljub temu, da primanjkuje mlade delovne sile na vseh področjih dela, pa brezposelni mladeniči dela le ne dobijo. Pri tečajih, nadaljuje župan v svojem pismu, nudijo mladeničem le osnovne pojme poklica, vendar se tu ne morejo izučiti, kot bi se lahko kot vajenci izučili v podjetju. Isto velja tudi za one, ki so komaj dokončali študije. Tudi ti leto za letom večajo število brezposelnih, ki so prisiljeni preživeti tedne, mesece in leta v brezdelju, kar je izredno škodljivo in nevarno.

Župan vabi v nadaljevanju svojega pisma podjetnike in lastnike majhnih in velikih tvrdk k sodelovanju za rešitev tega vprašanja. Ti naj bi po svojih možnostih zaposlili čim večje število brezposelne mladine ter jih tako pritegnili v produkcijo ter dali možnost vajencem, da se izučijo poklica ter da si uredijo življenje. Ob koncu pisma pa župan obljublja, da bo tudi on s sodelovanjem občinskega odbora, interveniral pri oblasteh, da bi izdali posebne ukrepe, s katerimi bi pripomogli in olajšali sprejem vajencev ter sploh brezposelnih.

Zadeva se je torej premaknila z mrtve točke, vendar smo radovedni, kaj bodo oblasti z županom in občinskim odborom na čelu storili za rešitev tega vprašanja. Župan je moral končno priznati, da je veliko število brezposelne mladine prava sramota za Trst in pri tem apelirati na dobrohotnost podjetnikov, da bi ti zaposlili vsaj del brezposelnih mladincev. To pa seveda ni dovolj. Treba je vse drugačnih ukrepov, da se položaj, iz katerega vsaj trenutno ni videti izhoda, bistveno zboljša. Za tako stanje pa je v glavnem kriva italijanska vlada, ZVU in tržaški župan sam, kajti vsi skupaj delajo na tem, da bi zavrli gospodarski razvoj Trsta, od česar je v največji meri odvisna večja ali manjša zaposlitev ne samo brezposelne mladine temveč brezposelnih sploh. Logična posledica dušitve tržaškega gospodarstva je kriza, ki je zajela vsa področja gospodarskega udejstvovanja in s tem seveda stalno naraščanje brezposelnosti. Namesto moledovanja pri tržaških podjetnikih, naj župan raje protestira proti neprestanemu vključevanju tržaškega gospodarstva v italijansko, kajti le osamosvojitev lahko privede do zopetnega procvita našega mesta.

ZVEZA PARTIZANOV STO
ORGANIZIRA
MNOŽIČNI IZLET
na **PARTIZANSKI TABOR**, ki bo na **OKROGLICI** pri Vogrskem (Vipavska dolina) v dneh 5. in 6. septembra 1953 ob 10. obletnici ustanovitve prvih primorskih brigad IX. korpusa NOV

Vpisovanje na sedežu Zveze partizanov v Trstu. Ulica Ruggero Manna št. 29/II, vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure in na sedežu OF v Skedenjski ul. 122, vsak torek, sredo, četrtek in petek med 19. do 21. ure. V Lonjerju na sedežu prosvetnega društva dnevno od 20. do 22. ure. Za nabrežinski sektor v dvorani prosvetnega društva «Igo Gruden» ob sredah in petkih od 20. do 21. ure; za šempolajski sektor v Šempolaju pri Furlanovih; za zgoniški sektor pri Gržunovih v Saležu; za sesljanski sektor pri Gorjanovih v Sesljanu; za svetokrižki sektor pri Švabovih v Sv. Križu. — Za ostale sektorje bo naknadno javljeno.

ODHOD VLAKOV IZ TRSTA V SOBOTO 5. SEPTEMBRA POPOLDNE IN V NEDELJO 6. SEPTEMBRA ZJUTRAJ

CENA: vpisnina, prevoz z vlakom in značka skupno 650 lir — Za otroke od 4 do 14 let (brez značke) 275 lir

Podrobnejša pojasnila se dobe na sedežu Zveze, tel. 29-582

NEZADOVOLJSTVO PREBIVALCEV SV. KRIŽA

V Križu je treba rešiti vprašanje kanalizacije, cest in kopališča

Kljub temu da je bilo v Križu že nič koliko komisij, se gnojnica še vedno razliva po cestah - Zakaj ne bodo asfaltirali ceste okoli občinske hiše?

Pred nekaj dnevi so v Sv. Križu pričeli z asfaltiranjem ceste ki gre od «Bošketa» do cerkve. Bil je res skrajni čas, da se je tržaška občina spomnila tudi na potrebe Križanov, ki so sicer, vsaj kar se takih del tiče, precej zapostavljeni. Toda ker so že začeli asfaltirati ta kos ceste, je popolnoma nerazumljivo, da so pri tem izpustili oni del, ki gre mimo občinske hiše, kjer je tudi občinska ambulanta ter več trgovin z jestvinami. Pravijo, da se je občinski delegat zaradi tega pritožil na občini, kjer pa so odgovorili, da tega kosa ne bo mogoče asfaltirati, ker je zmanjkalo za to potrebni sredstev.

V tej zvezi naj omenimo, da bi morala občina poskrbeti za asfaltiranje tudi tega kosa ceste, saj je to ena najbolj prometnih točk v Sv. Križu, kamor prihajajo matere z otroki, bolniki itd. Prav bi bilo, da bi asfaltirali tudi druge, vsaj najvažnejše ulice v Križu, ki so posebno v poletnem času polne prahu.

Kljub neštevilnim intervencijam občinskih svetovalcev pa tudi Križanov samih, še sedaj ni rešeno vprašanje kanalizacije, ki povzroča vaščanom vse mogoče nevšečnosti. Pisali smo že o gnojnici, ki se razliva iz ezulskih barak na staro nabrežinsko cesto, se tam ustavlja ter povzroča posebno v vročih dneh neznosen smrad. Na mestu samem je bilo že več občinskih komisij, med njimi tudi komisija higienskega in zdravstvenega urada, ki so ugotovile, da je treba kanalizacijo takoj urediti. Toda iz kdo ve kakšnih razlogov je doslej ostalo le pri obljubah in se gnojnica še naprej razliva na cesto, prav tako kot pred meseci.

Podobno je tudi z odvodnim kanalom, ki je bil napeljan od novih občinskih vil v hribu nad kriško postajo. Ta odvodni kanal so sicer nekoliko podaljšali, toda s tem so dosegli samo to, da se sedaj razliva umazanija na cesto, ki vodi s postaje Sv. Križ v vas.

Nerazumljivo je tudi dejstvo, da se po treh ali štirih letih še ni odprlo javno kopališče, ki ga je občina zgradila v Sv. Križu. Vse je urejeno, le manjka bi bilo treba nastaviti, ki bi skrbel za kurjavo ter ostalo, kar je v zvezi z vodenjem takega kopališča. Zato bi bil čas, da se oblasti zganejo ter tudi to zadevo spravijo z mrtve točke. Kar se pa drugega tiče, bi priporočali občinski upravi, naj poskrbi tudi za potrebe slovenskih vasi, ki spadajo pod tržaško občino, tako da ne bo diskriminacije na račun slovenskega prebivalstva.

Občinska umetniška galerija

Komisija, ki jo je imenoval občinski odbor za določitev uporabe občinske umetniške galerije v pritličnih prostorih mestne palače, namerava sestaviti koledar za uporabo dvorane, ki je namenjena kolektivnim in osebnim razstavam umetnikov.

Zaradi tega naj zainteresirani vložijo svoje prošnje na tržaško občino, ki bo na podlagi teh prošenj sestavila urnik. Za prošnje potrebni formularji so na razpolago dnevno v tretjem nadstropju občinske palače.

Pijani motociklist

V torek ob 22.30 je podčastnik upravne policije ustavil v Ul. Istria 33-letnega Carla Omarija iz Sv. M. Magdalene sp. št. 444. Mož se je vozil z motorjem enkrat po levi enkrat po desni strani ceste ter sploh ni imel užganih luči na motorju. Policijski agent se mu je približal in ugotovil da je Omarij hudo vinjen. Poklical je avtomobil civilne policije, ki je pijanega motociklista odpeljal v bolnico. Omari je bil nato prijavljen sodnim oblastem in sicer zaradi kršenja zakona št. 688 civilnega zakonika in vožnje v vinjenem stanju.

JAVNA DELA V DRUGEM POLLETJU TEGA LETA

315 milijonov lir kredita za potrebe tržaške občine

150 milijonov lir za graditev novih cest ter popravilo starih Bodo v ta dela vključili asfaltiranje ceste od Opčin do meje z repentaborsko občino? - Vprašanje kanalizacije v Sv. Križu

V 12. gospodarskem načrtu so za tržaško občino odobrili razna javna dela, ki bodo v glavnem izvršena v drugem polletju tega leta. Skupna vrednost vseh del znaša 315 milijonov lir, ki so tako razdeljene: 15 milijonov (drugi in tretji delež) za ureditev Ul. Rigutti po regulacijskem načrtu; 60 milijonov (tretji delež) za šolo pri Sv. Jakobu; 50 milijonov za zgraditev novih grobnic na pokopališču pri Sv. Ani; 150 milijonov za cestna dela, in sicer ureditev ceste od Campi Elisi do Katinare in nadaljevanja do novih ljudskih hiš, zgraditev novih cest in ureditev starih; 20 milijonov za popravilo šolskih poslopij in občinskih hiš; 10 milijonov za izvedbo kanalizacije in popravila javnih stranišč ter 10 milijonov za nakup nepremičnin vključenih v regulacijski načrt.

V teh dneh so šla na dražbo štiri javna dela, za katera bodo porabili skupno okoli 10 milijonov lir. Tako bodo popravili cerkev sv. Lovrenca v Skednju, otroški vrtec v Skednju, uredili poslopje učiteljišča «G. Carducci» ter prostore v otroškem vrtcu pri Sv. Soboti. Z vsemi temi deli bodo pričeli v najkrajšem času.

K gospodarskemu načrtu moramo pripomniti predvsem to, da je 315 milijonov lir zelo nizka vsota, saj je nič koliko problemov, ki bi jih bilo treba rešiti v okviru gospodarskega načrta. Radovedni smo, ali bo s temi krediti, ki jih ima občina sedaj na razpolago, uredila in asfaltirala cesto, ki vodi z Opčin proti Velikemu Repnu in za katero je tržaški župan že obljubil, da bo popravljena s krediti iz 12. gospodarskega načrta. Prav tako bi bilo zanimivo vedeti ali se bo od 10 milijonov lir kredita, ki je določen za ureditev kanalizacije in stranišč, našla potrebna vsota denarja za ureditev kanalizacije v Sv. Križu, o čemer je naš dnevnik že večkrat pisal.

Ukradeno zapestnico ji je vrnil

31. julija je Laura Zecchin por. Spangaro prijavila civilni policiji, da ji je zmanjkala zlata zapestnica v vrednosti 10.000 lir. Tistega dne je Spangarovo obiskal njen znanec, 21-letni Giorgio Vianelli iz Ul. Ricci 9. Fant ji je ponudil na prodaj listke iz zastavljalnice, katere pa je Spangarova odklonila. Med drugim jo je vprašal tudi za uro, ki jo je imela gospodinja v spalnici. Po odhodu Vianellija je ženska opazila, da je iz kuhinjske omare izginila njena zlata zapestnica. Takoj je mladeniča prijavila policiji, toda ta ga ni mogla nikjer več najti. V torek popoldne pa se je na sedežu oddelka kriminalistične policije na Ul. Istria nenadoma zglasil sam Vianelli. Povedal je, da je svoji znanki vrnil zapestnico, katero si je prilastil, da bi z njenim izkupičkom odpotoval do prvega centra tujske legije, v katero se je nameraval vpisati. S poti pa se je vrnil, ker je hotel popraviti svoje nepremišljeno dejanje in vrniti znanki njeno lastnino. Na vprašanje policije je tudi Spangarova potrdila izjave Vianellija. Kljub temu pa so ga prijavili sodnim oblastem zaradi kriVičnega dejanja.

Smrt zaradi nerodnega padca

23. julija so v glavno bolnišnico pripeljali 83-letno Elizo Martinelli, vd. Rauber iz Ul. Commerciale 21. Sprejeli so jo na ortopedskem oddelku zaradi zloma desne stegnenice. Nesreča se je Martinellijevi pripetila v njenem stanovanju, ko je ženska nenadoma padla s stolice. Kasneje pa so nastopile tudi druge komplikacije in Martinellijeva je v torek opolnoči umrla.

Dve pipi ukradli

Postajenačelnik na Opčinah je v torek zvečer ugotovil, da sta iz jugoslovanskega vagona št. 107107 izginili dve pipi za ogrevanje. Škoda znaša 1.500 lir.

HUDA PROMETNA NESREČA NA TRGU STARE MITNICE

Avtobus zmečkal vespo

Vozača so pripeljali v bolnico, kjer se bo moral zdraviti 20 dni

Na Trgu Stare mitnice je vedno, posebno pa ob opoldanskih in večernih urah velik promet. Tu so postajališča filobusov in avtobusov, ki vozijo v vse smeri, kar otežkoča in omejuje promet ostalih vozil. Zato je razumljivo, da pride na takem mestu tudi do prometnih nesreč, ki jih je pri nas vsak dan več.

Včeraj ob 13.20 je iz Ul. Oriani po Trgu Stare mitnice privozil na svoji vespi 20-letni pek Sergio Bacci iz Stare istrske ceste 179, za katerim je sedela njegova 13-letna sestra Daniela. V bližini kina «Massimo» je Bacci nenadoma zadel v avtobus «OM», last podjetja ATI, katerega je vozil 30-letni Edvard Troha iz Ul. Campanelle 283. Šofer je v tistem trenutku obračal vozilo proti Garibaldijevem trgu, ko se je vespist z vso močjo zaletel v levo stran avtobusa. Brat in sestra sta zletela na tla, vespa pa je končala pod kolesi avtobusa, ki so jo skoro popolnoma zmečkala.

Takoj so poklicali avto RK, ki je Baccijeva odpeljal v glavno bolnišnico. Najhujše rane je pri nesreči dobil Sergio, kateremu so zdravniki ugotovili zlom zapestja, rano nad desno obrvjo, poškodbe na levem stopalu in desnem stegnu. V bolnišnici bo ostal 20 dni, seveda, če ne nastopijo komplikacije. Sestra pa je dobila lažje poškodbe, zaradi katerih je po prvi pomoči lahko odšla domov. Precej dela so imeli tudi gasilci, ki so morali dvigniti avtobus ter izpod njega izvleči polomljeno vespo. Vozilo so pozneje odpeljali v garažo prometne policije.

Z motorjem povozil deklico

Po Drevoredu D'Annunzio proti Senenemu trgu se je včeraj opoldne vozil na svojem motorju 26-letni Aleksander Spadofora, stanujoč na Trgu Oberdan 6. Čez cesto, je prav takrat prihitela 11-letna Rosita Vatta iz Drevoreda D'Annunzio 71. Mladenič se je zaletel vanjo in oba sta padla na tla. Neki avtomobil je takoj odpeljal deklico v bolnico, kjer bo zaradi globoke rane na desni nogi, praske na levem podlaktu in laže omotice ostala 25 dni. Spadofora pa je odnesel le lažje poškodbe na desni roki in levem kolenu.

S kolesom v jarek

Agenti civilne policije so včeraj ob 13. uri našli na glavni cesti od Nabrežine proti Sesljanu 52-letnega Giuseppa Miniussija iz Ul. Auileia 84. Poleg njega je ležalo kolo. Mož je imel rano nad desno obrvjo in praske na desnem licu. Policiji ni vedel povedati, kako je prišlo do padca. Zdraviti se bo moral 8 dni.

BORBA PROTI NOVIM DAVKOM SE NADALJUJE

«Zatemnitev» še vedno traja

Novi občinski davki niso drugega kot eno izmed sredstev pritiska na naše mesto

Že tedne traja izredno neprijetna «zatemnitev» našega mesta. Tržaški trgovci na drobno, gostilničarji in baristi protestirajo ne glede na politična prepričanja, ki jih razdvajajo, proti krivični davčni politiki občinske demokristjanske uprave. Protest proti novim posrednim davkom in proti povišanju tarif za električno energijo ni v zadnjih dneh prav nič popustil, saj je mesto še vedno zavito v temo in nudi kaj žalosten pogled.

Razburjenje tržaških trgovcev na drobno, baristov in gostilničarjev je razumljivo. Po eni strani je sicer res, da oni ne bodo neposredno plačali mnogo več, kot so že do sedaj, ker bodo tudi nove posredne občinske davke vračunali v ceno, toda bridko dejstvo je, da bodo prav zaradi tega potrošniki manj kupovali. Tržaški potrošniki pač razpolagajo z neko določeno vsoto denarja, ki je tako velika kot znašajo njih dohodki. Ce svoj denar potrosijo za plačevanje davkov, ga ne morejo porabiti za nakup predmetov v trgovinah. Ta preprosta, toda resnična logika, je trgovcem dobro znana, zato se tudi tako vztrajno upirajo novim davkom.

Gospodarski položaj je že sedaj izredno težak. Vsako igračkanje z novimi bremeni lahko zato privede do izredno resnih posledic. Zmanjšanje potrošnje pomeni obenem tudi znižanje proizvodnje in to vodi k novim odpustom. Če pa je zaposlenih manj ljudi, pomeni da se porabi manj, manj kupuje in zgodba se prične od kraja. Zadostuje le majhen kamenček, le zelo neznaten vzrok, da se vsa le malo trdna stavba gospodarskega ravnovesja prične majati v temeljih.

Sedaj postaja tudi vedno bolj jasno, da so novi občinski davki le eno izmed tolikih sredstev pritiska na naše mesto. Na drugem mestu poročamo o izredno ostrem skrčenju conskega proračuna. Včeraj pa smo obširno pisali o nameravanem zvišanju pristaniških tarif, proti katerim so bili prisiljeni protestirati celo demokristjani. Vsi ti novi ukrepi jasno govore, da skušajo rimski krogi ponovno zadeti Trst in oslabiti tržaško gospodarstvo.

Novi poštni znamki

Ob priliki četrte obletnice Atlantskega pakta bodo 6. t. m. dali v promet dve jubilejni poštni znamki v vrednosti 25 in 60 lir.

Znamki bosta ostali v prometu do 30. junija 1954. leta, medtem ko jih bodo zamenjali do 31. decembra istega leta.

IZLET V DALMACIJO
s parnikom
(SPLIT - RAB)
od 3. do 9. septembra 1953.

Vpisovanje do 24. avgusta 1953, pri «Adria-Express», Ul. F. Severo 5-b - tel. 29243.

Naročnino najlaže poravnaš na upravi
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
Ul. sv. Frančiška 20-III
Tel. 73-38

GLEDALIŠČE VERDI

V soboto ob 21. uri bo prva predstava Paul Abrahamove operete «Havajska roža».

Danes zjutraj bodo pri glavni gledališki blagajni začeli s prodajo vstopnic.

Izleti

IZLETI IN TABORJENJA PDT V AVGUSTU

Vse nedelje v avgustu izlet na Bled.

22.—23. avgusta izlet na Mangrt in Krn.

Vpisovanje vsak dan od 18. do 19. ure v Ul. Machiavelli 13-II. in se zaključuje redno 10 dni pred dnevom odhoda na izlet. Tu se poravnava tudi članarina.

MOTOKLUB SKEDENJ

organizira v dneh 15. in 16. avgusta izlet v Ljubljano in na Bled s povratkom preko Vršiča, Tolmina in Nove Gorice. Vpisovanje na sedežu kluba v Skedenjski ul. 122 med 19. in 20.30 še danes.

MOTOKLUB «JADRAN» OPČINE

organizira 15. in 16. t. m. dvodnevna izleta na Reko-Opatijo in Bled-Maribor. Vpisovanje na sedežu Konkonelska ulica 1 od 20. do 22. ure vključno do 7. t. m..

Obveščamo člane, da bo osemdnevni izlet v Jugoslavijo od 23. do 30. t. m.. Vpisovanje do 14. t.m.

MOTOKLUB «ADRIJA» MILJE DOLINA

priredi 15. in 16. avgusta dvodnevni izlet na Bled. Vpisovanje še danes na sedežu v Dolini. Vabimo vse člane, da se izleta udeležijo.

PROSVETNO DRUŠTVO V BARKOVLJAH

pripravlja izlet na Bled. Prijave sprejema tov. Tedy v drogeriji.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Mirka Rotarja, daruje Pepi Volk 1.000 lir za Dijaško Matico.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. avgusta t. l. se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 5 oseb, porok pa je bilo 6.

POROČILI SO SE: uradnik Ferruccio Misculin in asistentka Ida Panisi, trgovec Luigi Radin in gospodinja Emma Berzi, uradnik Giovanni Cisco in uradnica Elisabetta Derossi, mehanik Marino Tedesco in prodajalka Ines Naressi, klepar Mario Colautti in dninarka Grazia Binetti, mornar Aurelio Vichi in šivilja Maria De Palo.

UMRLI SO: 18-letni Luciano Pecchiari, 84-letna Elisabetta Martinelli por. Rauber, 1 leto stara Giuliana Goina, 55-letni Riccardo Vernonilla, 52-letni Basilio Prodi.

KINO

Excelsior. 16.30: «Vse se lahko zgodi», Jose Ferrer, Kim Hunter.
Nazionale. 16.45: «Zeleni delfin», Lana Turner, Van Heflin.
Arcobaleno. 16.00: «Ubežniki», G. Madison, R. Mala.
Astra Rojan. 16.30: «Obsojeno pleme», Stewart Granger in Valerie Hobson.
Grattacielo. 15.30: «Gunga Din», Cary Grant, Joan Fontaine, D. Fairbanks.
Alabarda. 16.30: «Ženski zapor», Sarita Montiel, Marta Douglas. Mladoletnim prepovedano.
Ariston. 17.30: «Ljubezen brez obraza», Merle Oberon in Dana Andrews.
Aurora. 16.30: «Puštinjski strelec», Gary Cooper, Lilly Damita.
Garibaldi. 15.30: «Zbogom, sin moj», Rossana Podestà, M. Vicario, Nita Dover.
Impero. 16.00: «Dekleta, na okno», Jeanne Crain, Myrna Loy, Edward Arnold. Barvni film.
Ideale. 16.30: «Kraljeva želja», S. Moore in F. Tone.
Italia. 16.30: «Uniforma ugaja ...spem», Rosalind Russell.
Viale. 16.00: «Za vse življenje», Chester Mozzij in C. Dow...
Massimo. 16.30: «Črna strela», ...ve Cohran in Warner.
Savona. 16.00: «Močno se ...oklenj», W. Holden in N. Olson.
Azzurro. 16.00: «Vohun na ...ru», Alan Ladd, Wanda Hendrix.
Belvedere. 16.00: «Pustolovščina v Kairu», R. Young in J. Mac Donald.
Marconi. 17.00 (Poletni 20.15): «Zapor brez pregrad», Corinne Luchaire.
Novo cine. 15.00: «Luči odra», Charles Chaplin.
Odeon. 16.00: «Afrika vsesti...», Gianni in Pinotto.
Radio. 16.00: «Neznani otok», Virginia Grey in Philip Reed.

KINO NA PROSTEM

Arena dei fiori. 20.15: «Bogata, mlada in lepa», Jane Powell.
Ginnastica. 20.30: «Viktorija v ...mi», H. Kennedy.
Ponziana. 20.30: «Magičen glas», S. Foster in Boris Harlov.
Rojan. 20.00, 22.00: «Jekleni ...ci», Ann Sheridan.
Paradiso. 20.00, 22.00: «Zgodilo se je v septembru», J Fontaine.
Secolo. 20.15, 22.00: «Mama se vrne več», Butch Jenkins in James Craig.

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA
ČETRTEK, 6. avgusta 1953
254,6 m ali 178 kc

5.30, 7.00 Poročila. 7.10 Jutranja glasba. 13.30 Poročila. Lahka glasba. 14.30 Po svetu. 14.40 Koncert tenorista Stjepana Sajfara. 17.30 Jugoslavija v narodni pesmi in plesu. 18... Karel Marija Weber: Koncert za klarinet in klavir. 18.35 Koncert ... slovanske operne glasbe. 19... Večerne vesti. 23.10 Glasba za lahko noč. 23.30 Zadnja poročila. 23.40 Glasba za lahko noč.

TRST II.
306.1 m ali 980 kc-sek

11.30 Lahki orkestri. 12.10 ... vsakega nekaj. 13.00 Pevski duo in harmonika. 13.20 De Falla: amor brujo. 13.45 Lahke melodije. 17.30 Plesna glasba. 18.15 Glasbeno predavanje. 18.45 Koncert moškega zbora Choraliers. 19.00 Slovenščina za Slovence. 19.20 Prostra glasba. 20.00 Večerni koncert. 20.30 Okno v svet. 20.45 Priljubljene melodije. 21.00 Dramatizirana povest. 21.30 Glasbena medigra. 21.40 Koncert tenorista ... šana Pertota. 22.00 Bruckner: Simfonija št. 5. 23.02 Zmerni ritmi.

TRST I.

11.30 Luciano Zuccheri s svojo kitaro. 12.15 Operna glasba. 21... G. Sand: «Indijanka», dramatizirana povest. 22.00 Dunajski kabaret.

SLOVENIJA
327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

12.00 Mali koncert lahke glasbe. 12.30 Poročila. 13.00 Oddaja za žene. 13.10 Orkestralni odlomki iz oper. 14.00 Obiščimo Blaž Arnika in Karla Pahorja. 14... Valčke in polke igrajo veliki orkestri. 15.00 Poročila. 18.00 ... ster spored slovenskih narodnih pesmi. 18.40 Iz ustvarjanja mladih slovenskih skladateljev. 20... Operetne melodije. 20.30 Domače aktualnosti. 20.40 Simfonični koncert Radia Ljubljana. 22.00 Poročila. 22.15 Plesna glasba.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg. Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg. sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg. Libertà 6; Harbaglia v Barkovljah in Nicoli v Škednju.

ADRIA EXPRESS
ADEX IZLETI
14., 15. IN 16. AVG. 1953 tridnevni izlet v
ROVINJ PULO
15. IN 16. AVGUSTA 1953 dvodnevni izlet v
NOVO GORICO (Sv. GORA)
Vpisovanje še danes pri «Adria-Express», Ul. Fabio Severo 5-b — tel. 29243.

SOCIALISTIČNA INTERNACIONALA IN KOLONIALIZEM

Zakaj komisija za Trst zakaj ne komisija za Kenijo?

Mednarodni položaj in kolonialno vprašanje sta bila dva glavna problema, o katerih so razpravljali na 3. kongresu Socialistične internacionale v Stockholmu od 15. do 18. julija. Resoluciji o teh dveh vprašanjih sta najvažnejša dokumenta letošnjega zasedanja Internacionale.

Zasedanja SI se je kot opazovalka udeležila tudi delegacija Azijske socialistične konference. Tej delegaciji so posvetili posebno pozornost, ker je mednarodni pomen azijskih dežel čedalje večji in ker torej ni mogoče, da bi se SI v prihodnje imenovala in-

Marija Viltan

ternacionala, če se ji ne bo posrečilo vključiti v svoje vrste tudi strank azijskih dežel.

Ni naključje, da je Internacionala na tem kongresu izbrala kolonialno vprašanje za glavni problem zasedanja. Kolonialno vprašanje postaja spričo pojemanja hladne vojne glavno svetovno vprašanje.

V tem ko je bilo v vrtincu zadnje vojne še mogoče nekatere akcije v kolonialnih deželah v očeh dela svetovnega javnega mnenja opravičevati s pretvezo, da gre za zatiranje agresije na svetovnem torišču, stopa zdaj za čedalje širše kroge v ospredje njihov kolonialni značaj. Naprednost strank in gibanj se potemtakem meri in se bo merila čedalje bolj po njihovem stališču do kolonialnega vprašanja.

Spoštovanje načela enakopravnosti narodov, pravice narodov do samoodločbe in neodvisnosti, je postalo nujna potreba človeštva na njegovi poti k nadaljnjemu razvoju. Zato je bilo to načelo iz programa socialističnih strank in naprednih gibanj vključeno tudi v Ustanovno listino OZN. S tem so postala ta načela mednarodna pravna oblika, ki naj uredi odnose v sedanjem svetu, ne pa več samo zahteva podjarmljenih narodov in najnaprednejših skupin na svetu.

Zato bomo proučili resoluciji stockholmskega zasedanja ne v luči našega socialističnega programa — s katerim se Socialistična internacionala morda ne bi strinjala, kakor se mi popolnoma ne strinjamo z njenim — marveč v okviru Ustanovne listine OZN in tistih njenih interpretacij, ki so v skladu z napredkom človeštva in ki so bile dosežene na pobudo vlad, resnično zainteresiranih na ureditvi kolonialnega vprašanja.

V svoji frankfurtski deklaraciji tudi Socialistična internacionala priznava, da pomeni OZN »važen korak na poti ureditvi mednarodne skupnosti«. Ustanovni listini OZN pač ne moremo očitati, da razglaša kake daljne, zdaj nedostopne socialistične cilje. Listina je formulirala cilje, ki so dosegljivi že zdaj, demokratične sile OZN pa se borе za njihovo uresničitev.

Mi, kakor tudi Socialistična internacionala, smo zainteresirani na tem, da bi »socialisti zdaj na vsem svetu prevzeli vodstvo v boju za mir, svobodo in socialno pravičnost«, kakor je rečeno v uvodu resolucije o mednarodnem položaju. Ali bodo, zavzemajoč se za proučitev stockholmske resolucije, ta boj dejansko vodili? To je vprašanje, ki ga moramo proučiti.

Predvsem je treba poudariti, da že samo dejstvo, da je Internacionala obravnavala kolonialno vprašanje, pomeni korak naprej, in da je to po pravici vzbudilo po svetu zanimanje in priznanje.

Ogledati si hočemo resolucijo o kolonializmu in resolucijo o mednarodnem položaju, kolikor zadeva kolonialna področja in kolonialne potrebe. Ne bomo se omejili na kolonializem na področjih, kjer se pojavlja v svoji klasični obliki, kakor v Keniji, marveč se bomo dotaknili tudi sodobnejših metod kolonializma, ki jih uporabljajo v Vzhodni Evropi in drugod.

Predstavniki azijskih socialistov so na tiskovni konferenci v Stockholmu izjavili, da se ne strinjajo s stališčem SI glede kolonialnega problema, izraženim na stockholmskem kongresu. Ali so priporočila resolucije dejansko tista polna pomoč, ki bi lahko pomagala kolonialnim narodom, da bi dosegli neodvisnost?

V uvodnem delu resolucije o kolonializmu je poudarjeno, da je ukinitev kolonializma v vseh njegovih oblikah eden najvažnejših ciljev demokratičnega socializma. Kongres se zaveda, je rečeno v resoluciji, nujne potrebe gospodarskega, socialnega in političnega razvoja kolonialnih področij in je prepričan, da trajnega miru ne bo moč zagotoviti dokler vsi narodi sveta ne bodo svobodni in enakopravni. Kongres obljublja, da bo Internacionala nudila vso pomoč za upostavitev samostojnosti in demokratične samouprave.

Temu besedilu, ki zveni sicer zelo lepo, manjka en sam termin, ki pa pomeni zelo važno načelo, brez katerega lahko samostojnost in demokratično samoupravljanje popolnoma izgubita svojo misel ali celo postaneta orožje v rokah držav, ki posedujejo kolonije. To načelo je vključeno tudi v Ustanovno listino OZN in se imenuje pravica narodov do samoodločbe.

Pojem «samoupravljanje» so popolnoma kompromitirale države, ki imajo kolonije in ki ga uporabljajo za nadaljevanje kolonialne oblasti. Celo lepa beseda samostojnost je našla gorostasne interpretacije: sporazum med Bao Dajem in Francozi govori o samostojnosti Vietnama — v okviru Francoske unije. Zato obljubljanje samouprave brez istočasne pravice do samoodločbe ne more zadovoljiti teženj kolonialnih narodov po neodvisnosti.

Zatirani narodi imajo vso pravico, da sami odločajo o svoji prihodnosti. Morda se bodo zadovoljili s samoupravo znotraj kolonialnega imperija kot prvo stopnjo na poti k neodvisnosti, morda bodo rajši postali področje pod skrbništvom OZN, namesto da bi uživali blaginjo «samoupravljanja» znotraj kakega kolonialnega imperija, ali pa bodo hoteli takoj doseči polno neodvisnost. Indija je po osvoboditvi sklenila postati članica Britanske skupnosti narodov. Burma pa jo je zapustila. Kdo bi mogel, kdo bi smel od zunaj vsiljevati bodoče oblike vladanja zatiranim narodom?

Enako težko je razumljivo, zakaj v tej resoluciji, v njenem načelnem delu, ni omenjena Ustanovna listina OZN, v kateri so kolonialnemu vprašanju posvečena tri poglavja. Ustanovna listina postaja čedalje močnejše orodje v rokah narodov, ki se borе za svoje najosnovnejše človečanske pravice. Iz leta v leto se pod pritiskom demokratičnih gibanj v OZN krepe napori demokratičnih vlad, usmerjeni na ureditev perečih vprašanj kolonializma, in samo države, ki imajo kolonije, odrekajo pravico OZN, da bi sodelovala pri obravnavanju kolonialnega vprašanja.

V prvi točki resolucije SI je obsojena politika rasne diskriminacije, ki jo uveljavlja južnoafriška vlada. Druga točka resolucije je posvečena Keniji. V njej SI najprej vztraja na tem, da je treba pridobiti sodelovanje afriških narodov v zadevi ukrepanja glede gibanja Mau-Mau in šele v drugem delu te točke je govora o ukrepih za odstranitev gospodarskih, socialnih in političnih razlogov tega nemirnega stanja, izmed katerih so omenjeni zlasti lakota v deželi, nizke mezde in rasna diskriminacija.

Človek bi seveda pričakoval, da bo Socialistična internacionala v svoji resoluciji skupaj z naprednim svetovnim mnenjem najprej obsodila ukrepe kolonialnih oblasti, ki so privedli do položaja, v katerem se je del domačinov v obupu zatekel k najostrejši obliki odpora. Namesto tega pa na prvem mestu obsoja srditi odpor nezaščitenega naroda, ki v samoobrambi ne more uporabiti demokratičnih sredstev, ki mu je celo onemogočena takšna oblika izpričevanja nacionalnosti, kakor so šole v njegovem jeziku. V tem oziru pomeni resolucija korak nazaj v primerjavi z nastopom laburistične opozicije v angleškem parlamentu, ki je

(Nadaljevanje na 4. strani)

V Jugoslaviji se mudi Klement Attlee, šef britanske laburistične stranke. V Jugoslaviji bo Attlee ostal tri tedne na dopustu kot gost maršala Tita. Na sliki vidimo, kako je visokega gosta sprejel na železniški postaji tov. Moša Pijade.

NEUSPEL POSKUS PODOBEN ITALIJANSKEMU

Novi nemški volilni zakon

Medtem ko je De Gasperijev volilni zakon doživel poraz na volitvah, je bil Adenauerjev poražen že v parlamentu

Novi zakon, po katerem bodo izvedene bližnje volitve v parlament zahodnonemške republike — volitve bodo 6. septembra — ima za sabo zgodovino, ki je vsaj tako burna kot zgodovina ponesrečenega italijanskega volilnega zakona. Nemški volilni zakon je bil končno po znatnih spremembah 15. junija odobren v Bundestagu z znatno večino, se pravi, z glasovi skoraj vseh demokristjanskih in bavarskih poslancev pa tudi z glasovi liberalcev in socialistov, medtem ko so proti njemu glasovali demokristjanska manjšina, «nemška stranka», center, kominformisti in neodvisni. Od januarja, ko je vlada predložila prvotni načrt je volilni zakon doživel znatne spremembe.

REZULTATI PARLAMENTARNIH VOLITEV 1949

Stranke	Veljavnih glasov	SEDEŽI Odst.	Neposr.	Proporc.	Skupno
Demokristjani	7.359.084	31,0	115	24	139
Socialni demokrati	6.934.975	29,2	96	36	131
Lib. demokrati	2.829.920	11,9	12	40	52
Kominformisti	1.361.708	5,7	—	15	15
Bavarska str.	986.478	4,2	11	6	17
Deutsche Partei	939.934	4,0	5	12	17
DKP DRP (desnica)	429.031	1,8	—	5	5
EVD (Evr. gibanje)	26.162	0,1	—	—	—
RSF	216.749	0,9	—	—	—
Porenska str.	21.931	0,1	—	—	—
Južno-schlesw. str.	75.386	0.3	—	1	1
Str. obnove	681.888	2,9	—	12	12
Center	727.505	3,1	—	10	10
Neodvisni	1.141.647	4,8	3	—	3
	23.732.398	100,0	242	160	402

(Nemški volilni sistem je kombinacija poimenske izvolitve v posameznih volilnih okrajih in proporcionalnega razdeljevanja glasov v okviru dežel; v zvezni parlament pridejo torej neposredno poimensko izvoljeni poslanci in poslanci, določeni pri proporcionalnem razdeljevanju preostalih mandatov v posameznih deželah).

V obliki, kot ga je odobril Bundestag in ki se v glavnem naslanja na predloge skupine liberalno-demokratičnih senatorjev, so glavna določila zakona naslednja: bodoči Bundestag bo sestavljalo 484 poslancev (namesto sedanjih 402), ki bodo izvoljeni na pol s sistemom posameznih volilnih okrajev, na pol pa po proporcionalnem sistemu z listami, predloženimi v posameznih deželah. Po dosedanjem volilnem zakonu iz leta 1949 je bilo 242 poslancev izvoljenih v posameznih okrajih, 160 pa s proporcionalnim sistemom. Volivec bo odslej razpolagal z dvema glasovoma, z enim za poimensko izvolitev, z drugim pa za glasovanje po listi; ni nujno, da bi oba glasova oddal za kandidate iste stranke.

Pri volitvah v posameznih deželah ni dopuščena povezava med listami. Vsaki listi bodo dodali še tisto število poslancev, ki ji pripada po proporcionalnem sistemu, vendar bodo tega razdeljevanja deležne samo stranke, ki bodo dobile v zveznem merilu vsaj 5 odstotkov glasov ali vsaj enega izmed 242 poimensko izvoljenih poslancev. Ta omejitev se nanaša na stranke, ki predstavljajo narodnostne manjšine, ki lahko pošljejo v Bundestag «opazovalce» s posvetovalnim glasom če dobijo samo eno tisočinko veljavnih glasov.

242 sedežev, ki bodo razdeljeni po proporcionalnem sistemu, je razdeljenih tako: Hamburg 17, Hessen 44, Wuerttemberg-Baden 67, Nižja Saška 66, Bavarska 91, Bremen 6, Porenje-Palatinat 31, Severno Porenje Vestfalska 138, Schleswig-Holstein 24. Berlinskih predstavnikov bo 22, toda ker gre za področje, ki je neposredno podrejeno nadzorstvu okupacijskih sil, še ni jasno, ali bodo tam volitve obenem z volitvami v zvezni republiki, ali pa bodo berlinske predstavnike v novem zveznem parlamentu določili na drugačen način.

Že bežen pregled določil volilnega zakona kaže, da je znatno manjšim strankam znatno omejena možnost predstavništva v parlamentu. Tako bi bila n. pr. kominformistična partija, ki leta 1949 ni zmagala v nobenem poimenskem volilnem okraju in ki je na vsem zveznem ozemlju dobila 5,7 odstotkov glasov, izključena iz parlamenta, če se število njenih glasov le nekoliko zmanjša.

Isto je mogoče reči za manjše desničarske skupine in za nekdaj tako močno stranko centra, ki so leta 1949 dobile le neznaten odstotek glasov. Nasprotno pa bodo manjše stranke, ki pa so zelo močne v nekaterih pokrajinah, kot n. pr. bavarska stranka ali «nemška stranka» ali ki predstavljajo narodno manjšino kot Združenje južnega Schleswiga skoraj gotovo lahko poslale svoje predstavnike v parlament.

Pri drugem čitanju v Bundestagu se je manjšim strankam posrečilo doseči znižanje mejnega odstotka na 3 odst., toda pri tretjem in dokončnem glasovanju je Bundestag spet potrdil mejo 5 odstotkov. Možnost manjših strank omejujejo tudi določila o predlaganju list, ki zahtevajo dokaj visoko število podpisnikov; poleg tega mora pridobitev liste strank, ki se niso udeležile volitev v letu 1949, spremljati tudi prikaz programa. Proti tem določilom volilnega zakona je pri ustavnem sodišču v Karlsruhe vložila priziv «Gesamtdeutsche Volksparteiv» nova politična formacija bivšega notranjega ministra Heinemanna.

Diskusija v volilnem zakonu se je končala z očitnim taktičnim porazom Adenauerjeve stranke, kar je razvidno tudi iz razporeditve strank pri odločilnem glasovanju. Prvotni vladni predlog je namreč vseboval dve bistveno važni določili, ki bi šli v vso korist demokristjanske stranke, ki pa ju ni več v dokončnem besedilu zakona.

Prvo določilo je predvidevalo tudi pri poimenskem glasovanju dvojen glas za vsakega volivca, ki bi lahko označil prednostnega in rezervnega kandidata. Pri izvolitvi bi se upoštevala usoda prednostnih in rezervnih glasov, kar bi koristilo strankam, ki so si po programu najbližje, praktično pa tedanji vladni koaliciji, škodovalo pa bi osamljenim političnim skupinam, predvsem socialno-demokratični opoziciji. Drugo določilo je predvidevalo pri proporcionalnem glasovanju povezavo med posameznimi strankami, kar bi prav tako koristilo demokristjanom in manjšim strankam vladne koalicije.

Po dolgih borbah sta ta dva vladna predloga padla, predvsem zaradi stališča liberalno-demokratične stranke, ki je sicer del vladne koalicije, ki pa se je bala, da jo bo demokristjanski načrt zadušil in obenem upala, da lahko sama doseže pri volitvah mnogo večji uspeh. Po dolgem parlamentarnem boju je novi volilni zakon povsem izgubil oni monopolistični značaj, ki so mu ga hoteli dati demokristjani. In postal skratka samo nekoliko popravljena izdaja volilnega zakona iz leta 1949. Medtem ko je torej De Gasperijev volilni zakon doživel poraz na volitvah, je bil Adenauerjev, sestavljen s podobnimi nameni, poražen že v parlamentu.

ČE ŽE ENO KRILO RAZBURJA, KAJ ŠELE DVANAJST

NEKAJ O ZGODOVINI SPODNJEGA PERILA

Stoletja in stoletja je spodnje perilo služilo najrazličnejšim namenom: Bilo je zaščita pred mrazom, dajalo je obliko vrhnjemu oblačilu, ali celo predstavljalo spoznavni znak razreda in ločilo «delavca» od «gospoda»

Dr. C. Willet Cunnington, upokojeni angleški zdravnik je znana avtoriteta glede zgodovine obleke. O tem je skupaj s svojo ženo dr. Phillis Cunnington napisal več knjig. Ta članek je posnet iz njiju zadnje knjige «Zgodovina spodnjega perila».

Stoletja in stoletja je spodnje perilo služilo različnim namenom. Prvi je bil, da je ščitil telo pred mrazom, drugi, da je dajal obliko vrhnjemu oblačilu. Zenske so skoraj vedno nosile spodnje perilo zato, da so poudarile — ali pa celo, da so ustvarile — tiste telesne poteze, ki so značilne za njih spol. Moški so v precejšnji meri nosili srajco — dolgo spodnjo srajco — kot spoznavni znak razreda, h kateremu so pripadali. Če se je razparal jopič ali se odpel vrh suknjiča si mogel po odlični kakovosti naškrobljenega ali nagubanega materiala ločiti «gospoda» od navadnega delavca. Tudi čiste bele zapestnice so bile viden dokaz, da nosilec ni imel prilike umazati si rok.

Drugi namen spodnjega perila je bil, da ščiti kožo pred gornjim oblačilom in obratno. Veličastne tkanine dobe kraljice Elizabete na primer so morale nekako očuvati kožo pod njimi, zakaj ni še dve sto let odkar mislijo, da je telesna čistoča važna in potrebna. Moški in ženske, tudi visokega porekla so na splošno bili umazani in čestokrat ušivi. Težko radišavljena oblačila so le napol odvračala pozornost od manj prijetnih dišav.

V 17. stoletju — v romantični eri Stuartov — je spodnje perilo pričelo igrati precejšnjo vlogo v privlačevanju spolov. Modne risbe tega časa kažejo moško srajco ki gleda iz suknjiča na vrhu hlač (je mnogokrat bilo videti, da bo zdaj zdaj padla na tla). Zensko srajco so kazali kako leze z ramen in tudi obleka sama je bila v spogledljivem položaju. Nikoli poprej niti kasneje si niso ljudje izbirali takih tveganih položajev pri slikanju.

Potem je v 18. stoletju prišla krinolina, ki je ženskemu spodnjemu perilu dala poseben poudarek. Ne samo, da je bilo treba obroč majati in ga nagibati, bila je moda, da ga je damica pri hoji nekoliko privzdignila, da se je videlo spodnje perilo. Iz zvezka «The Spectator» iz leta 1712 povzemamo, da je bilo pravo ljudsko veselje zagugati mlado žensko na gugalnici daleč pod nebo. Taka drzna dejanja, ki so razkrivala spodnje perilo, so gospo prisilila, da je bolj in bolj olepšavala svoje spodnje perilo.

Zadnje četrtletje 18. stoletja je videlo razvoj čudne dejavnosti v človeški misli, ki jo poznamo pod pojmom «pretirane sramežljivosti». Kjer je bila poprej spodnja obleka zakonit predmet šale, deloma umetne komedije privlačevanja, je spodnje perilo postalo sedaj priprto v moralno meglo molčečnosti. Istočasno se je razvilo še nekaj — nova zamisel osebne čistoče. Človek bi pač pričakoval, da se bo človeško telo, ki se poslej bleščí od stalnega dotika z vodo in milom, rado pokazalo brez vrhnjega lišpa. Toda viktorijansko telo je bilo pokopano v plasteh spodnjega perila, ki je bilo vestno skrito.

V tej dobi je moška obleka dobila koristno dopolnilo — naramnice. Za žensko so bile važna novost hlače, dotlej izključno moško oblačilo. To je bila prva izmed neštetih tatvin moške garderobe, s katerimi je ženska dokazovala svojo emancipacijo.

Skrivnostno ozračje je dajalo ženskemu spodnjemu perilu tajinstveno dražest. Zatorej nič čudnega, če je tako pripravno sredstvo izzivanja še pridobilo na vrednosti. Če je že samo eno spodnje krilo povzročilo tako razburjenje, kaj šele, če bi jih bilo po ducat! Struktura krila se je razširila za vsa tista nešteta spodnja krila, dokler leta 1851 ni mogla prenesti še večjega bremena; «Kletkasta krinolina» zelo duhovitega mehanizma, ki po obliki — in skoraj tudi po velikosti — spominja na Veliko piramido, je prišla v modo. Če se je pozibavala ali če jo je ženica dvignila, kadar je stopala po stopnicah navzgor, so se izpod njih pobliskavale nožice in hlačke.

1860, ko je prišel v modo ozek pas, se je krinolina pričela ožiti in uveljavil se je korset. «The Englishwoman's Domestic Magazine» je 1866 pripomnil v zvezi z reklamo za modrce, ki so tesno stisnili pas, da «ni večje nevarnosti za omedlevico, kakor pri običajnih modrcih».

Mlada dekleta iz tiste dobe ob svoji poroki niso smela imeti več centimetrov okoli pasu kot let starosti. Spodnje krilo je postalo pritiklina navnih darov in včasih nadomestilo za njih pomanjkanje.

Seveda se je že davno pričela borba za fizično svobodo, ker so se vsak dan bolj zavedali, da ima ženska še druge naloge kot privlačevanje moškega. Zenske so se, kakor moški pričele udejstvovati v športu. Taka emancipacija je narekovala drugo modo n. pr. za izlete ali za tenis, ki je zahtevala — zdravo higienično perilo brez dražesti: — dokolenske hlače iz serža in druge kombinacije. Naposled pa jo je dvokolo, ki ga je mogla voziti tudi ona, spremenilo v dvonožca in jo oskrbelo z gonilno silo, ki jo je zanesla naravnost v 20. stoletje.

Na srečo se žensko spodnje perilo nikoli ni za dolgo predajalo diktatom pameti. Spodnja krila so postala še bolj plapolajoča in nagubana vse do prve svetovne vojne, ko je postalo zaradi krajšega delovnega časa in pralnih težav tako frkanje nemogoč luksus.

Vojna je opustila tudi simbole razredne neenakosti. Najbolj demokratični izdelek je bil gola koža. Od leta 1919 naprej se je spodnje perilo zmanjševalo po številu, razsežnosti in debelini. Moški so svoje dolge hlače zamenjali za kratke. Zensko spodnje perilo se je skrčilo do modrčka in kratkih hlačk, ker je to ustrezalo vitki liniji. Za postavo je pas nadomestil korset.

Danes je žensko spodnje perilo še ohranilo svojo staro erotično misel z mrežastimi tkaninami in z naraščajočim izborom barv. Belo, ki so ga dolgo imeli za barvo «čistosti» nima nobene čustvene primesi; danes se dekle razveseli ob misli, da je pod svojo delovno obleko «prava breskev» v spodnjem perilu breskove barve. In tudi moški, v kratkih hlačah, ki so na primer progaste kakor tigrove, se lahko v določenih okoliščinah čuti divja zver prerije.

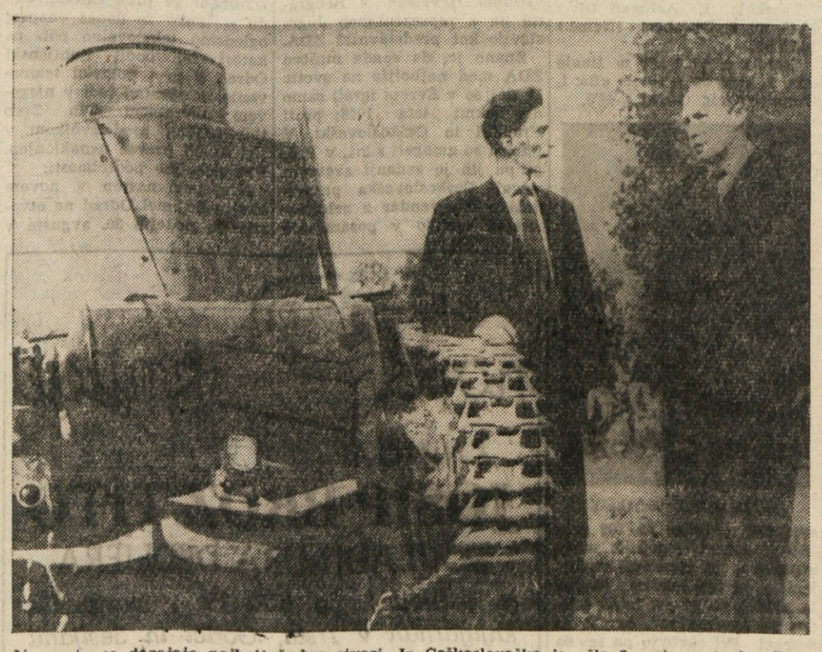

Na svetu se dogajajo najbolj čudne stvari. Iz Češkoslovaške je ušlo 8 oseb na tanku. Več let sta se mehanika Vaclav Uhlik in Jožef Pisarek trudila in popravila star tank - relikvijo poslednje vojne. Kupola in vrsta ostalih delov je njih lastna konstrukcija. Na sliki vidimo oba «konstrukterja» pri svoji «mojstrovini», ki sicer nekam čudno izgleda, pa jima je vseeno omogočila pobeg.

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV IZ POPISA PREBIVALSTVA

Koliko prebivalcev šteje Ljubljana

Letos je bilo na dan popisa 138.489 stalnih prebivalcev, 9,04% vseh prebivalcev Slovenije. Zensk kar 11.568 več kot moških

Popis prebivalstva je že zdavnaj za nami, toda na republiških zavodih za statistiko in evidenco bodo še najmanj leto dni pregledovali in obdelovali popismo gradivo. Takrat šele, ko bo to delo končano, bodo znani dokončni in vsi podrobni rezultati popisa prebivalstva. Danes pa seveda razpolagamo s podatki, ki so sicer skoraj polnoma točni, so pa še vedno samo «predhodni rezultati». Treba pa jih je seveda razlikovati od «prvih rezultatov popisa», ki so jih ugotavljale občinske in okrajne popisne komisije v prvih štirinajstih dneh po opravljenem popisu prebivalstva. Kakšni so predhodni rezultati popisa prebivalstva v Ljubljani?

Na dan popisa 31. marca je bilo v Ljubljani popisanih 150 661 ljudi. Stalnih prebivalcev je imela Ljubljana 138 489, začasno pa jih je bilo prisotnih 12 172. Ob popisu je bila Ljubljana glede na katastrske občine razdeljena na sedem popisnih sektorjev. Občini Polje in Šentvid pa sta tvorili samostojna sektorja.

	Skupno stalno prebivalstvo			prisotno prebivalstvo		
	število gospodinjstev	m	ž	skupaj	m	ž	skupaj
Ljubljana mesto	44383	54261	64958	119219	59941	67923	127764
Polje	3143	5711	6292	12003	5687	6330	12017
Šentvid	2289	3520	3747	7267	3579	3753	7332
Ljubljana skupaj	49815	63492	74997	138489	69207	77906	147113

Zanimivo je primerjati te podatke letošnjega popisa prebivalstva s podatki o prebivalstvu Ljubljane v preteklosti. Leta 1600 je imela tedanja Ljubljana okoli 6000 prebivalcev. Dve sto let kasneje pa že 9730. Leta 1837 je živelo v Ljubljani 17705 ljudi. V letu 1900 pa je bilo v Ljubljani 33955 prebivalcev. Leta 1921 je imela slovenska prestolnica 53 294 prebivalcev, leta 1936 pa 85460. Letos pa je bilo v Ljubljani na dan popisa že 138 489 stalnih prebivalcev.

Od teh je bilo 74 997 žensk in 63492 moških. Prisotnih prebivalcev pa je bilo seveda precej več kot nam to pokaže gornja razpredelnica. V primerjavi s podatki zadnjega popisa prebivalstva 15. marca 1948, ko so našteli 121 492 stalnih prebivalcev, se je do letos število teh povečalo za 16 997 ali za 13,9 odstotkov. V istem času se je prebivalstvo Celja povečalo za 13,6 odst., prebivalstvo Maribora pa za 12,1 odst.

S tem se je v Ljubljani povečala tudi gostota prebivalstva. Danes živi v Ljubljani 686 ljudi na enem kvadratnem kilometru. Pri popisu leta 1948 pa je gostota prebivalstva znašala 601 ljudi na kv. kilometer.

V Ljubljani živi danes 9,04 odst. vsega prebivalstva Slovenije. Pri popisu leta 1948 pa je prebivalstvo Ljubljano predstavljalo 8,07 odst. vsega prebivalstva Slovenije. To pomeni, da se je prebivalstvo Ljubljane v sorazmerju s celokupnim prebivalstvom povečalo za 0,97 odst.

Od 138 489 stalnih prebivalcev je bilo ob sedanjem popisu 63 429 moških in 74 997 žensk. To pomeni, da je bilo žensk za 11 568 več kakor moških. Ob popisu prebivalstva je bilo razmerje med spoloma v absolutnem znesku manjše. Glede na 66 159 moških in 55 131 žensk, je znašala takrat razlika samo 10 826. In res je od 16 997 ljudi, za kolikor se je od tedanjega popisa pa do letos povečalo število prebivalcev Ljubljano, 8838 žensk in 8159 moških. Vendar pa odpade po podatkih letošnjega popisa, v Ljubljani na 1000 moških 1181 žensk, leta 1948 pa je prišlo na 1000 moških 1198 žensk.

L. R.

Odkod ime „Tito“?

(Iz knjige Vladimira Dedijera o življenjepisu maršala Tita, ki je pred kratkim izšla v slovenščini)

3.

Nisem pa se hotel vrniti tja, od koder sem bil prišel. Prišel sem v bližino meje, od koder sem se po ovinkih napotil proti Celovcu. Tudi tam so se bili boji s hitlerjanci. Ustavili so me hajmverovci. Že sem bil onkraj desetkilometrskega mejnega pasu, do kamor so turisti imeli pravico hoditi brez potnega lista, toda pojasnil sem jim, da se vračam na Jesenice, v Jugoslavijo, pa sem moral zaradi hitlerjancev napraviti tako velik ovinek.

Tako sem srečno prispel do železniške postaje v Celovcu, kjer sem vstopil v dunajski vlak. Tako sem po 14 letih znova prispel na Dunaj; toliko časa je bilo minilo, odkar sem se skozi to mesto vračal iz ruskega vojnega ujetništva.

Na Dunaju je bilo treba najprej upostaviti zvezo. V Zagrebu so mi tovariši pred odhodom rekli, da bom lahko navezal stike s CK po neki Jugoslovanki, hčerki zdravnika Srečka Silovića iz Zagreba, ki je študirala balet na Dunaju. Javil sem se ji in povedal, kaj bi rad; obljubila mi je, da mi bo prinesla odgovor drugi dan. Našla mi je tudi stanovanje v IX. okraju v Ulici Döblinger. Bila je majhna, toda snažna in prikupna soba. Seveda se nisem prijavil in najemnik stanovanja je bil sporazumen s tem.

Drugi dan sem se v nekem drugem stanovanju sestal s člani CK. Na sestanku so bili sekretar CK Milan Gorkić, z imenom Somer, dalje član CK Vladimir Copić-Senjko (ali Winter), Blagoje Parović-Smit in še nekateri. Milan Gorkić je bil krepak, zavaljen rdečelas mož pegastega obraza. Bilo mu je kakih 30 let. Za sekretarja CK je bil postavljen leta 1932. V Jugoslaviji ni dolgo živel. Njegovo pravo ime je bilo Josip Cižinski. Njegov oče se je rodil v Prikarpatski Rusiji in kot uradnik je prišel v Bosno, v Sarajevo. Tam je Gorkić hodil v trgovsko šolo. Leta 1918 je bil član neke socialdemokratske mladinske skupine. Leta 1922 je sodeloval na neki konferenci na Dunaju, po njej pa je odšel v Moskvo, v aparat Kominterne, kjer se je ukvarjal z mladinskimi vprašanji ter pisal članke in brošure. Med bivanjem v Moskvi se dolgo ni odločil, ali bi se izdajal za Jugoslovana ali za Čehoslovaka, ker je Prikarpatska Rusija takrat pripadala Češkoslovaški. Slednjič se je odločil za Jugoslavijo. V Kominterni se je dobro vgnezdil, leta 1932 pa so ga izločili iz aparata in postavili za političnega sekretarja Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije.

Gorkić in ostali člani CK so navalili name ko čebele na med. Radi bi bili čimveč izvlekli iz mene in zvedeli, kaj se pri nas doma dogaja, kakšno je stanje v partijski organizaciji. Vse sem jim natanko povedal. Nisem si upal povedati jim tudi, kako partijske množice gledajo na to, da se mudi Centralni komite zunaj domovine, na stalne aretacije in razkritja ljudi, ki jih pošiljajo v domovino.

Na Dunaju, kjer sem ostal več tednov in sodeloval v delu CK, so mi sporočili, da so me kooptirali za člana Politbiroja CK Partije. To je bilo konec avgusta 1934. Tu sem dobil naloge, naj organiziram partijski konferenci za Hrvaško in Slovenijo, pa tudi, naj pripravim konferenco za vso Jugoslavijo. Potem pa sem se odpravil nazaj v domovino. Potoval sem po isti poti. Imel nisem nobenih posebnih težav. Prišel sem čez mejo in srečno prispel v Zagreb, kjer sem se takoj lotil določenih nalog».

Med svojim delom v domovini leta 1934 je Tito poslal CK na Dunaj več poročil. Ta poročila so nosili posebni kurirji, večinoma študentje, ki so hodili študirat v glavno mesto Avstrije. Nekatera izmed teh poročil so se ohranila v arhivu CK KPJ. V poročilu iz septembra 1934 govori Tito o organizaciji pokrajinskih konferenc. V poročilu je kot konspirativni izraz za konferenco uporabljena beseda «svatba». Navajam nekaj izvlečkov iz tega poročila:

«Posebno globok vtis je napravila svatba na pred. ml., ki se je prvikrat udeležil nečesa takšnega, kar velja tudi za zunanje delegate. Iz tega že lahko vidimo, kako velikanskega pomena bo velika svatba. Slaba priprava je v tem, da ni bilo pripravljeno gradivo (rez. itd.) za svatbo, da so prišli delegati s podeželja nepripravljeni in da tako niso mogli kritično spremljati poteka svatbe in izreči o posameznih vprašanjih svojega mnenja. Nadalje, prišli niso delegati iz Vukovara, Osijeka in Karlovca, torej iz zelo važnih industrijskih središč. Po mojem mnenju je krivo to, da je bilo za priprave premalo časa. Prepričan pa sem, da se bo to nadomestilo z bolj aktivnim delom novega PK, in na veliko svatbo bo prišel popolnoma pripravljeni del. Iz poročila nekaterih del. s podeželja, kakor na primer iz Siska, je bilo videti, da je part. pognala globoke korenine, tam ima part. kakih 60 članov, prav toliko pa tudi v okoliških vaseh, a to pomeni, da je tam dober rev. material med delavci in kmeti in da je mnogo dobrih pogojev za delo, in zdaj je odvisno od agilnosti in sposobnosti novega PK, da org. delo nadaljuje in razširi po vsej pokrajini. Po mojem mnenju bo lahko part. prav v tej pokrajini pognala med kmeti najglobljе korenine in prav zaradi tega bo moral CK v vsakem oziru kar najbolj pomagati PK Zagrebu. *(Nadaljevanje sledi)*

TRST, četrtek 6. avgusta 1953

VREME Vremenska napoved za danes: Pretežno jasno in brezvetrovno. — Včeraj je v Trstu dosegla najvišja temperatura 27,7 stopinje; najnižja pa 19 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta:** 18.35: Koncert slovanske operne glasbe. — **Trst II.:** 19.00: Slovenščina za Slovence. — **Trst I.:** 11.30: Luciano Zuccheri s svojo kitaro. — **Sloveni ja:** 18.00: Pester spored slovenski narodnih pesmi.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

DOKAZI KRIZE GORIŠKEGA GOSPODARSTVA

Revna gradbena delavnost

Zasebne pobude skoraj ni - Draga stanovanja

Eden izmed najotipljivejših dokazov za krizo goriškega gospodarstva je ravno izredno majhna gradbena delavnost. V našem mestu se zelo malo zida, če pa se zida, potem ne gre za pobudo zasebnega kapitala, ampak zidajo predvsem razne ustanove, kakor INA - casa, UNRRA itd. Vzrokov za pomanjkanje iniciative zasebnikov je precej, med katerimi je najvažnejše dejstvo da ima večina goriških trgovcev že svoje hiše ali vile še izpred svetovne vojne, ko je v našem mestu trgovina bohotno cvetela in donašala tem ljudem ogromne dobičke. Ti ljudje ne potrebujejo novih hiš; zadovoljujejo se s starimi. Mali človeš pa živi ali v stanovanjskih četrtih, ki so jih zgradili pred zadnjo svetovno vojno in pa v hišah, ki jih je zgradila še pokojna avstroogrska monarhija.

Za begunce je poskrbela obnaselje v Standrežu, ki popolnoma zadošča v vsakem pogledu tako številu pribeglih družin, kakor tudi potrebam sedanjega življenjskega standarda.

Edina iniciativa zasebnega kapitala bo gradnja stanovanjskih hiš za stanovalce iz goriškeg geta Ul. Ascoli, ki ga na nekem mestu sedaj podirajo. Tiste ljudi bodo potem nastanili v poslopjih, ki jih namerava neki Zid zgraditi pri Ul. Brigata Pavia.

Drugih zasebnih gradenj v Gorici skoraj ni, ali pa so zelo redke. Nove hiše bi lahko gradili edinole trgovci, ki pa imajo zaradi okrnjene trgovinske delavnosti malo zaslužkov in bi se jim ne splačalo vlagati kapitala v nepremičnine, za katere se ne ve, koliko dohodkov bi dajale. V Gorici ne more namreč nihče z gotovostjo trditi, da bo po dograditvi poslopja stanovanja lahko oddal po ceni, ki bi lastniku najbolj ustrezala. Večina ljudi ostane rajši v starih stanovanjih, kjer plačajo nizko najemnino, ki jo lastniki hiš zaradi stanovanjske zaščite ne morejo povišati, kakor pa da bi se preselili v nova poslopja z visokimi najemninami.

Plačevanje najemnine ni nekaj nepomembega. Vse goriške družine, zlasti pa nižji sloji, ki imajo majhne prejemke, bi bile z morebitno ukinitvijo stanovanjske zaščite hudo prizadete. Kako pekoče je to vprašanje, dokazuje tudi spor stanovalcev IACP, ki so že večkot eno leto v sporu z ustanovo, ker jim ta namerava povišati najemnino.

Skupaj gradbenostjo so zašli v slepo ulico tudi goriški arhitekti in gradbeni tehniki. Njihova delavnost je izredno šibka, ker imajo malo možnosti za zaposlitev. Kadar pa bi možnosti zaposlitve bile, tedaj vedno pride vmes kakšna zapreka, ki jim odvzame kruh. To se je pokazalo na eni izmed prejšnjih občinskih sej, ko so razpravljali o gradnji otroškega vrtca v Stražicah. Občina je razpisala natečaj, vendar se natečaja za gradnjo poslopja v Gorici ni udeležil noben goriški inženir, ampak inženirji drugih mest, občinski odbor sam pa je izbral načrt, ki sta ga pripravila dva tržaška inženirja. Zaradi te zavestne in namerne diskriminacije je nastalo med goriškimi inženirji veliko nezadovoljstvo, ki je prišlo do izraza tudi na občinski seji med razpravo o predloženem načrtu, ki so ga svetovalci potem odobrili.

Pomanjkljivosti v glavnem vplivajo na zunanji videz mesta, ki se lahko ponaša s tem, da ima v samem središču samo dve moderni palači, in sicer palačo «Esso» in poleg nje palačo državnih uradnikov na Travniku.

Obvestilo staršem otrok v koloniji

Starše otrok v počitniški koloniji v Ukvah naprošamo, da se posebno v dneh 15. IN 16. AVGUSTA VZDRŽE obiskov otrok zaradi dobrega poteka dnevnega reda, ki je že vnaprej določen.

VODSTVO POČITNIŠKEGA DOMA

Seja občinskega upravnega odbora

V beli dvorani goriškega županstva se bo danes zvečer sestal občinski upravni odbor pod predsedstvom župana dr. Bernardisa. Dnevni red bo obsegal precej točk, ki zadevajo administracijo, popravila cest, zdravniško pomoč revežem, razne občinske stroške ter odobritev vsote, ki bo potrebna za popravilo opreme otroških vrtcev.

NEKAJ O UČITELJIH v Beneški Sloveniji

Privilegirani in zapostavljeni učitelji

Demokrščanska stranka se zadnja leta še prav posebno zanima za Beneško Slovenijo, ker bi hotela pokazati svetu, da je ljudstvo te dežele pristno italijansko, čeprav je vsem znano, da bivajo v Beneški Sloveniji izključno Slovenci. V zvezi s tem namenom je vlada tudi izbrisala iz uradnih aktov tisočletna imena naših dolin, kot na primer «Slavia Veneta», «Slavia Italiana», «Slavia del Friuli», «Slavia del Natisone», «Slavi del Torre» in imena krajev kot «San Pietro degli Slavi», «San Leonardo degli Slavi» itd., in jih prekrstila v skupno ime «Valli del Natisone».

Mi pa se vprašamo, kaj teče Nadiža po vseh dolinah Beneške Slovenije ali samo po eni?

Poleg tega imenujejo sedaj naše prebivalstvo «Valligiani» namesto «Sloveni». V tem nedemokratičnem duhu složno delujejo vlada, šola in vse nacionalistične stranke, katerim na vso moč, četudi bolj prikrito, pomaga tudi videmska škofija. Na vsak način in proti vsem naravnim in cerkvenim zakonom, hočejo počasi zbrisati iz cerkva in družin materin jezik. Posledice te nedemokratične in nekrščanske politike so že naletele na odmev v mednarodnih krogih in upamo, da bo prišel dan, ko bo morala italijanska vlada priznati in popraviti krivice, ki nam jih je prizadejala.

Vlada se hvali, da je potrošila za našo deželo stotine milijonov za javna dela in za dvig gospodarstva. Res je, da se je nekaj napravilo, a kljub temu je naše ljudstvo revno in se mora trumoma izseljevati v tuje dežele, kajti na domači zemlji ni moči zaslužiti niti skorjice kruha.

Torej demokrščanska vlada pri nas ni rešila še nobenega socialnega problema. Najbrž je mislila, da so rešena vsa socialna vprašanja, če bo učiteljišče v Sempetru «bruhalo» vsako leto desetine novih učiteljev, ki naj bi bili fanatično «italianissimi». Pri tem seveda vlada ni pomislila, da bodo ti učitelji pravi reveži brez dela. V naših dolinah je namreč nešteto učiteljev, ki so in bodo najbrž še brez posla in si morajo služiti kruh kot težaki in se izseljevati kot delavci v rudnike tujih dežel.

Ti brezposelni učitelji pa seveda niso tako slepi, da ne bi videli še večjih krivic, ko nekateri premožni in torej nepotrebni, nemoteno uživajo pravo razkošje. Naj navedemo konkreten primer: v neki vasici naše dežele je družina, ki ima dobro vpeljano gostilno in trgovino, gospodinja in njena hči imata službo kot učiteljici, zet in druga hči pa sta dobro plačana uradnika. V drugi vasi so zopet tri priletne sestre, ki imajo precej veliko kmetijo in vse tri imajo učiteljsko službo.

Lahko bi našteli še mnogo takih primerov, za katere gotovo dobro vedo tudi šolske oblasti. Zakaj oblasti nočejo tega videti je seveda razumljivo, saj vemo, da so ti privilegirani «italianissimi» svoj čas nosili na glavi fašistične čepice. Ostali učitelji, ki morajo danes stiskati pas in se boriti po svetu za košček kruha pa ne dobe nikjer zaposlitve, ker oblast ve, čeprav tudi nje naziva za «italianissime», da se po njihovih žilah pretaka slovenska kri in se jim torej ne sme «zaupati», da bi poučevali po Furlaniji. Seveda so bolj zanesljivi Napoletanci, ki so jih šolske oblasti namestile v našo pokrajino, da bi «civilizirali» nas in Furlane.

Tako je ta brezposelna inteligenca, ki so jo vzgojili v šempetrskem učiteljišču, da bi raznarodovala naš narod, obupana in se je končno začela usmerjati na pravo pot, ki vodi k narodni zavednosti in socialnemu napredku. Zadnje volitve so pokazale to dejstvo.

KLENKAC NADISKI
(Iz «Matajurja»)

ODŠLE SO DEKLICE v počitniško kolonijo

Včeraj se je v Ukve v dolino ob Beli odpeljala tretja skupina otrok na počitniško kolonijo. Na vrsti so bile deklice. Bilo jih je trideset. Odpeljale so se izpred Dijaškega doma. Tja so jih prišli iskat s tovornim avtomobilom, s katerim so odpeljali v kolonijo tudi prejšnje skupine.

Deklice so se odhoda zelo veselile. Med njimi je bila tudi neka mlada Podgorka, ki je najprej nameravala iti v italijansko kolonijo. Toda to ji že od samega začetka ni nič kaj ugajalo, ker ve, da se je številnim Slovencem v italijanskih kolonijah prejšnja leta dogajalo, da so jih zmerjali s «ščavi» in podobno. Zato je mamo toliko časa prosila, naj jo vpiše v slovensko kolonijo, čeprav traja ta samo štirinajst dni, dokler ni dosegla svojega cilja.

Pri odhodu so bile deklice zelo vesele. Ko je avto odpeljal, so še enkrat pomahale domačim v slovo, potem pa se je med njimi kmalu razvil živahen razgovor, ki je v majhnih presledkih trajal vse do Ukev. Dan je bil izredno lep, tako da so imele deklice lep razgled na alpske vrhove. Velika večina deklic še ni bila v teh krajih. Sedaj bodo v njih preživele štirinajst dni in jih bodo lahko natančno spoznale. Voditelji kolonije jih bodo popeljali marsikam. Priredili bodo krajše izlete z igrami in nabiranjem rožic. Želimo jim prijetno bivanje.

Obenem pa so se vrnili dečki; v Gorici so jih pričakali pri Dijaškem domu starši. Zelo so bili zadovoljni njihovega prihoda že bolj pa zarjavelih in okroglih lic.

voz z avtobusom bo znašala približno 800 lir. Prijavite se čimprej.

Obvestilo dijakom

Vsi dijaki, ki so lani prejemali lekcije v Dijaškem domu in ki imajo v septembru PONAVLJALNE IZPITE, naj se zglase do 14. t. m. dopoldne na Prosveti v Ul. Ascoli št. 1/I.

Lekcije se bodo pričele v Dijaškem domu dne 17. avgusta ob 16. uri.

Večerni tečaji v šolskem letu 1953 54

V šolskem letu 1953—54 bo v goriški pokrajini ustanovljenih 48 večernih tečajev. Večerni tečaji s slovenskim učnim jezikom v goriškem didaktičnem okrožju s sedežem v Ulica Croce bodo v sledečih krajih: Standrež, mešani tečaj vrste B-C; Pevma, mešani tečaj vrste B-C; Steverjan, mešani tečaj B-C; Valerišče, mešani tečaj B-C; Jazbine, mešani tečaj B-C in Krmin-Plešivo, mešani tečaj vrste B-C.

V doberdobskem didaktičnem okrožju pa bodo mešani tečaji, tudi vrste B-C, v sledečih krajih: Rupa, Vrh sv. Mihaela, Doberdob, Dol in Jamlje. V Sovodnjah pa bo ženski tečaj vrste C.

IZ SOVODENJ

Letina, otroški vrtec in elektrika na Vrh

Pred zadnjim dežjem je letina zelo slabo kazala. Suša je neusmiljeno pritiskala, in povzročila zlasti med povrtnino precejšnjo škodo. Dež, ki je padel v začetku tega tedna pa je napravil dosti dobrega. Koruza letos prav dobro kaže, tako tudi ostale kulture. Tudi povrtnina si je opomogla. Če bo šlo tako naprej, potem nam na zimo ne bo treba imeti preveč skrbi.

Županstvo je svoje prostore prebelilo, tako da so sedaj svetlejši in prijaznejši.

Sporočili so nam, da je sejni sklep o gradnji poslopja za otroški vrtec (ONAIR) v Sovodnjah sprejet. Poslopje bo merilo 11 krat 18 m in bo imelo 7 ali 8 prostorov. Zemljišče bo brezplačno dalo na razpolago županstvo, za gradnjo pa bo morala skrbeti ustanova ONAIR, katera bo potem morala tudi plačevati šolsko vrtnarico in snažilko, medtem ko bo moralo županstvo skrbeti za kurjavo, luč in popravilo, odnosno vzdrževanje poslopja.

V zvezi z napeljavo elektrike na Vrh ni še vedno nič novega. Pravijo, da je sedaj načrt na tehničnem uradu. Treba je še počakati na odobritev predloga s strani prefekture. Na sovodenjski občinski deski in na tehničnem uradu v Gorici je dekret podjetja SELVEG glede električne napeljave na Vrh. Dekret bo na vpogled še kakih deset dni. Vsi, ki imajo z njim v zvezi kakršne koli pripombe, naj jih sporočijo.

V zapor zaradi globe

Varnostni organi so včeraj aretirali 29-letnega Alberta Visintina iz Ul. S. Antonio 10. Goriško sodišče ga je namreč obsodilo na 59 dni zapora, ker je izdal štiri nekrite čeke.

Neprevidni pešec

Včeraj zjutraj okrog 10.45 je motorno vozilo «Vespa» z evidenčno tablico GO 5497, ki ga je vozil 28-letni Anton Ferrara iz Trenta, povozilo 77-letnega Franca Michelija iz Gorice, Ul. Brigata Pavia. Ferrara je z vespo privozil po Korzu Verdi in v bližini stavbe št. 23 je Micheli prekoračil cesto, nakar je nastala nesreča. Michelija, ki je pri nesreči odnesel precej globoko rano nad levim očesom, je rešilni avto Zelenega križa odpeljal v bolnico Brigata Pavia.

Pogreb Elize Velušček

Včeraj so izpred hiše žalosti v Raštelu odpeljali posmrtne ostanke E. Velušček in jih pokopali na mirenskem pokopališču. Pokojnica je bila zavedna Slovenka in je svoje otroke vzgojila v zavedne Slovence. Na zadnji poti so jo poleg domačih pospremili tudi številni goriški znanci. V žalnem sprevodu je bilo precej vencev, med katerimi je bil tudi venec Zveze slovenskih prosvetnih društev.

Še o nesreči na Korzu

V zvezi s prometno nesrečo na Korzu, ki se je pripetila v nedeljo zvečer, smo izvedeli, da Ciacchi ni bil na svojem motorju z ženo, ampak s sinčkom. Vanju se je zaletel Franc Giorgi, ki je kazal znake vinjenosti.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

DEZURNA LEKARNA:

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alesani, Ul. Carducci štev. 12, tel. 22-68.

Množični izlet na Okroglico

Ob 10. obletnici ustanovitve prvih primorskih brigad IX. korpusa NOV bo na Okroglici pri Vogrskem partizanski tabor. Ob tej priliki bo Zveza slovenskih partizanov organizirala množici izlet 5. in 6. septembra.

Vsi, ki se nameravajo udeležiti, naj prinesejo potni list na sedež Zveze slovenskih prosvetnih društev v Ul. Ascoli 1, I.

Cena za vizum, značko in pre-

KINO

VERDI. 17: «Marija Walewska», G. Garbo in C. Boyer.

CENTRALE. 17: «Zaseda Apachev», J. Ellison in V. Herrick.

VITTORIA. 17: «Strasti», M. Zeterling.

MODERNO. 17: «Dama s kamelijami» («Traviata»), N. Corradi.

LETNI. 17: «Mladina za rešetkami».

Čestitamo

V zadnjem uradnem listu prosvetnega ministrstva v Rimu je objavljeno, da je naš znani šolnik, pedagog in slavist prof. dr. MILAN BEKAR napredoval v osmo skupino rednih profesorjev srednjih šol.

Ob tem priznanju našemu kulturnemu delavcu tudi mi iz srca čestitamo.

ŠPORTNI DNEVNIK

Prvenstvo Slovenije v lahki atletiki 8. in 9. avgusta

V soboto in nedeljo bo na stadionu Železničarja letošnje prvenstvo Slovenije v atletiki. Vsi najboljši atleti in atletinje se bodo pomerili med seboj za naslov prvaka republike. Prijavljenih je 177 tekmovalcev (129 atletov in 48 atletinj), članov osmih društev. Lani je na prvenstvu v Celju nastopilo 155 tekmovalcev iz 11 društev. Nastopili bodo člani Odreda (51 prijavljenih), Kladivarja (48), Železničarja - Ljubljana (31), Železničarja - Maribor (25), Branika (8), Svobode (5), Partizana - Kočevje (5) in Kamnika (4).

HYTIAINEN kopje - 77,23 m BOYSEN 800 m - 1:48,9 WOLFBRANDT 400 m - 47,6

MALMOE, 5. — Včeraj in predvčerajšnjim je bila tukaj mednarodna lahkoatletska prireditev s sodelovanjem ameriških, novreških, danskih, finriških, norveških, danskih, finkoatletov. Doseženi so bili nekateri rezultati, ki spadajo med najboljše v letošnjem letu. Zlasti velja omeniti rezultate Boysena, Bakerja, Wolfbrandta, Hyitiainena, Albertsona in Nicolssona ter Pearmana.

REZULTATI:

800 m: 1. Boysen (Norv.) 1'48"9; 2. Nielsen (Danska) 1'49"6; 3. Pearman (USA) 1'49"7.

110 m zapreke: 1. Johnson (ZDA) 15"; 2. Lundberg (Sved.) 15"; 3. Niesen (Dan.) 15"5.

100 m: 1. Baker (ZDA) 10"4; 2. Kjell (Sved.) 10"9.

Disk: 1. Innes (ZDA) 50,86 m.

1.500 m: 1. Drummond (ZDA) 3'53"6; 2. Planck (Dan.) 3'54"2.

400 m: 1. Wolfbrandt (Sv.) 47"6; 2. Rogers (ZDA) 48"3; 3. Johnson (ZDA) 49"3.

Višina: 1. Sveneson (Sv.) 1,90 m; 2. Bennett (ZDA) 1,85.

Daljina: 1. Bennett (ZDA) 7,11 m.

Štafeta 4 krat 100: 1. ZDA 42"1.

Kopje: 1. Hytiainen (Fin.) 77,23 m; 2. Young (ZDA) 75,33 metra.

400 m zapreke: 1. Ylander (Sv.) 53"6; 2. Johnson (ZDA) 53"6.

Skok s palico: 1. Lundberg (Sv.) 4.20 m; 2. Olenius (Fin.) 4.10 metra.

3.000 m: 1. Albertsson (Sv.) 8'20"4; 2. Nicolsson (Sv.) 8'20"4; 3. La Pierre (ZDA) 8'25".

200 m: 1. Baker (ZDA) 21"3; 2. Andersson (Sv.) 22"3.

440 yard: 1. Pearman (ZDA) 47"3; 2. Wolfbrandt (Sv.) 48"1.

Troskok: 1. Aahman (Sv.) 14,45 m; 2. Oberbeck (Nemč.) 14,29 m.

Štafeta 4 krat 100 m finale «A»: 1. ZDA 42"7; finale «B»: 1. Braunschweig (Nemč.) 44'5.

MC DONALD BAILEY

svetovni rekorder na 100 m z 10.2 je sklenil zapustiti lahko atletiko in jo zamenjati rugbyjem s profesionalnim. Najbrž je uvidel, da bi pri lahki atletiki ne dosegel več, kot je že dosegel. Pri rugbyju pa se da zaslužiti . . .

DIRKA „PO HRVATSKI IN SLOVENIJI"

Reka-Crikvenica in Bled-Ljubljana

etapi na kronometer za posameznike in moštva

Objavljamo še nekaj podrobnosti o dirki «Po Hrvatski in Sloveniji». V poletapi od Reke do Crikvenice bo start posamezno, to se pravi, da bo to etapa na kronometer. Tekmovalci bodo startali v presledku po 1 minuto; prvi bo startal najslabše plasirani v splošni oceni. Na etapi Bled - Ljubljana pa bodo startala skupno posamezna moštva v presledku 3 minut. Torej bomo imeli tu etapo na kronometer za moštva. Kot vidimo, so torej prireditelji tudi na ta način napravili dirko zanimivejšo.

Kakor je bilo na letošnjem «Tour de France» (na Giro d'Italia pa ne), bo tudi na dirki «Po Hrvatski in Sloveniji» veljala bonifikacija 1 minute za prvega v vsaki etapi in 30 sek. za drugega. V etapah, ki imajo poletape, pa je bonifikacija obakrat za polovico zmanjša. Razen tega bo imel na vrhu Sv. Helene prvi 1 minuto bonifikacije, drugi 30 sek., tretji 15 sek. Na vrhu Vršiča pa bo dobil prvi 2 minuti, drugi 1 minuto, tretji pa 30 sek. bonifikacije. V šesti etapi (Ljubljana - Maribor) bo na Kozjaku enaka bonifikacija kot na Sv. Heleni.

Razen tega so bo vodila tudi ocena za gorsko nagrado. Na Sv. Heleni in na Kozjaku bo prvih pet vozačev prejelo 5, 4, 3, 2 in 1 točko, na Vršiču pa bo prvih deset prejelo od 10 točk navzdol. Zmagovalec bo, kdor bo imel največ točk; če bi imela dva enako število točk, tedaj bo zmagovalec tisti, ki bo imel boljši plasma na težjih vzponih. Vzponi pa so klasificirani takole: prvi Vršič, drugi Kozjak, tretji Sv. Helena.

Iz nadaljnje dirke izpadejo dirkači, ki prispejo v prvi, drugi, četrti, šesti, sedmi in osmi etapi z zaostankom, ki presega 15 odstotkov zmagovalčevega časa, v tretji in peti etapi pa 20 odstotkov.

Prvi v splošni oceni nosi rumeno majico.

setih. Njihova letošnja turneja bo prvo večje tekmovanje z evropskimi odbojkarji.

Če govorimo o moči ameriške odbojke, moramo pripomniti, da je Amerika domovina tega športa. Prvi jo je uvedel George Morgan, telovadni učitelj iz Mesta Holiok (država Massachusetts) leta 1895. Odbojka se je hitro razširila, zlasti na Jugu ter v državah Južne Amerike. Danes je obvezen predmet v ameriški mornarici in letalstvu.

LEAMINGTON (Ontario), 5. — Neki učitelj za telesno vzgojo, ki ima 53 let in je že stari oče, se je spustil v hladno vodo jezera Erje, da bi prepleval od Cedar Pointa na nasprotno stran. Razdalja znaša 30 milj in doslej še nikomur ni prišlo na misel, da bi počel kaj takega.

slači iz približno dvajsetih držav tekmovali tudi jugoslovanski veslači. Jugoslovani bodo nastopili v teh-le disciplinah: četverec s krmarjem (Krka — Šibenik), četverec brez krmarja (Gusar — Split), skiff: Perica Vlašič (Mornar — Zagreb), doublescull: Crvena zvezda iz Beograda (veslača — Dragotin Petrovečki in Milan Korošec), osmerec: Mornar (Split).

Do odhoda v Kopenhagen bodo jugoslovanski veslači trenirali osem dni na Bledu.

PULJ, 5. — Predvčerajšnjim je bil v puljski areni pred deset tisoč gledalci mednarodni boksarski dvoboj med domačim Jadranom in prvakom Zahodne Nemčije Ruesselsheimom. Zmagali so domačini 12:6. Nemški boksarji se bodo 6. Avgusta pomerili z zagrebškim Metalcem.

***

V Beogradu se je začel tečaj za boksarske trenerje, kateremu prisostvujejo trenerji iz vseh republik. Tečaj vodi nemški trener Willy Hueber.

Jugoslovanski veslači na evropskem prvenstvu

BEOGRAD, 1. — Na evropskem veslaškem prvenstvu v Kopenhagnu 14. do 16. avgusta, bodo med najboljšimi ve-

Ameriški odbojkarji v Jugoslaviji

Od 23. do 25. avgusta bodo gostovali v Jugoslaviji ameriški odbojkarji. Po eno tekmo bodo igrali v Ljubljani in Zagrebu proti moštvu Slovenije oziroma Hrvatske, v Beogradu pa z reprezentanco Jugoslavije kot predstavniki ZDA.

Znano je, da spada moštvo ZDA med najboljše na svetu. Doslej so v Evropi igrali samo dve tekmi leta 1948: proti Franciji in Češkoslovaški. V Parizu so zmagali s 3:1, v Pragi pa jih je sedanji svetovni prvak Češkoslovaška premagala s 3:1, vendar z zelo neznatno razliko v posameznih

Nasprotniki ljubljanskega Odreda v I. jugoslovanski nogometni ligi

Letos je nova razvrstitev v jugoslovanski nogometni eliti dosegla naposled tudi Slovenijo, Ljubljano in Maribor. Kakor po nekem nepisanem pravilu, sta dosegli čast udeležbe v tem izbranem krogu nogometašev najvrednejši slovenski moštvi, in sicer Odred iz Ljubljane v I. in Branik iz Maribora v II. zvezni ligi. Po tej odločitvi, ki je bila za Ljubljano dokončana že pred zaključkom kvalifikacijskega tekmovanja, za Mariborčane pa se je ugodno iztekla šele preteklo nedeljo v drugi polovici zadnje tekme na igrišču Tekstilca v Varaždinu bo tudi slovenska športna javnost za naprej živahneje zainteresirana na poteku te konkurence.

Medtem ko izbira parov za tekmovanje v II. zvezni ligi še ni bila izvedena, so bili medsebojni nasprotniki po posameznih kolih v I. zvezni ligi izžrebani že pred časom, tako da si lahko že danes vnaprej ogledamo tekmovalno pot, po kateri bo hodil ljubljanski Odred v prvi polovici tekmovanja in obratno tudi v njegovem povratnem delu. Žreb ljubljanskim predstavnikom v ligi ni bil preveč nenaklonjen. Evo nekoliko podrobnosti:

Svoj prvi nastop v novem okolju bo imel Odred na otvoritveno nedeljo 30. avgusta v Ljubljani s ponovnim nastopom proti svojemu «staremu» nasprotniku, Proleterju iz Osijeka. Teden dni pozneje bo moral na pot v Subotico, kjerga čaka preizkušeni in tudi že nekoliko znani (čeprav ne s prijetne strani) Spartak. Tretjo nedeljo bo imel ljubljanski ligaš spet prednost domačega igrišča na katerem bo takrat gostil Vojvodino iz Novega Sada. Četrta nedelja bo pomenila za Ljubljančane hud vzpon: treba bo potovati tja do Splita in se na tamkajšnjem igrišču spoprijeti z lanskim prvakom in letošnjim drugoplasiranim klubom iz te konkurence, Hajdukom. Ko bo to minilo, bo Odred naslednjo nedeljo spet igral doma z novim makedonskim ligašem Rabotničkim, takoj za tem pa bo moral on v Skoplje na dvoboj z drugim predstavnikom Makedonije Vardarjem. Naslednji dve nedelji bosta spet privlačni za ljubljansko publiko, ki bo lahko na svoje oči gledala tekmi z BSK in Crveno zvezdo. Naslednjo preizkušnjo bo moral Odred opraviti v Zagrebu proti Lokomotivi, teden dni pozneje pa bo spet doma igral s Sarajevom, za tem pa bo spet potoval do Zagreba in se tam pomeril z Dinamom. Zadnji dve nedelji bo spet izmenoma igral doma s Partizanom in slednjič z Radničkim v Beogradu. To se pravi da bo v vseh 13 kolih (do vključno 6. decembra) igral sedemkrat doma in šestkrat zunaj doma, pri čemer pa bo med najbližjimi nasprotniki imel na svojem igrišču opraviti samo s Hajdukom.

KNJIGA

JOSIP BROZ TITO

od VLADIMIRA DEDIJERA

je v prodaji po **800 lir** *v slovenskih knjigarnah v Trstu, Gorici in Sesljanu*

LAJOS CZEIZLER

po rodu Madžar, je živel dlje časa na Svedskem, zadnja leta pa je bil trener Milana. Sedaj ga je italijanska nogometna zveza izbrala za trenerja italijanske reprezentance, kar je zbudilo mnogo nevolje med italijanskimi trenerji.

(Nadaljevanje s 3. strani)

ostro obsodila regresivne metode kolonialnih oblasti v Keniji. Mar takšno stališče ne spominja na stališče avstrijske socialne demokracije, ki je ob aneksiji Bosne in Hercegovine videla nevarnost za mir v «neupravičenem izzivanju Srbije», ne pa v ukrepih svoje vlade? Na koncu te točke SI zahteva, in sicer na povsem nedoločen način, da se odstranijo vzroki takšnega stanja.

Predstavniki demokratičnih vlad, med katerimi je samo ena socialistična, so lani na zasedanju Generalne skupščine izglasovali resolucijo, v kateri so dolžnosti kolonialnih oblasti na področjih, kakor je Kenija, precizirane mnogo natančneje.

Ta resolucija domačinov načelno priznava pravico do samoodločbe, dokler pa ta pravica ne bo uveljavljena, naroča upravnim oblastem, naj zagotove neposredno udeležbo domačega prebivalstva v zakonodajnih in izvršilnih organih oblasti teh dežel, da bi jih tako pripravili na popolno neodvisnost.

Tretja točka resolucije govori o Tunisu in Maroku. V zvezi s položajem narodov teh dežel je samo parafrazirana dokaj mila resolucija, sprejeta lani na Generalni skupščini OZN. Ta resolucija je bila v tako mili obliki sprejeta samo zato, ker so bili glavni napori miroljubnih narodov koncentrirani na to, da bi dosegli premirje na Koreji. Takrat so si po vsej sili prizadevali, da ne bi razbili enotnosti narodov, ki so bili v tistem trenutku zainteresirani na zatiranju agresije čeprav bi bilo treba v drugih vprašanjih popuščati. V tretji točki namreč resolucija zahteva, naj bi ljudstvo Tunisa in Maroka dobilo samoupravo s pogajanji. Internacionala gre molče prek akcij kolonialnih oblasti, ki zdaj onemogočajo kakršen koli sporazum, dosežen s pogajanji na podlagi enakopravnosti.

Četrta točka je posvečena Malaji. V začetku je poudarjena potreba po zatiranju «komunističnega terorizma» v Malaji, v nadaljevanju pa resolucija zahteva, naj bi Malaja v določenem obdobju dobila samoupravo. Ali je položaj Malaje res tako preprost, da je treba samo pobijati «komunistični terorizem»? Mar ni tudi kolektivno kaznovanje, ki ga uporablja kolonialna oblast, svojevrsten problem, da omenimo samo to vprašanje?

Zakaj komisija za Trst zakaj ne komisija za Kenijo?

V peti točki je izražen odpor proti poskusom, da bi proti želji afriškega ljudstva upostavili federacijo Centralne Afrike. Sesta točka zahteva popolno demokratično samoupravo države Indokine, druga točka resolucije o mednarodnem položaju pa «mir v Indokini, dosežen s pogajanji med Francijo in združenimi državami, ki naj bi dobile popolno samostojnost». Ne glede na majhno kontradikcijo med formulacijo v eni in drugi resoluciji (v eni se zahteva samouprava, v drugi pa samostojnost) — morda pa to sploh ni kontradikcija — je treba, da najprej pogledamo, kaj razumejo pod «združenimi državami». To so Laos, Kambodža in Vietnam cesarja Bao Daia, ki je privolil v status Vietnama kot združene države v okviru Francoske unije. Po angleški enciklopediji iz leta 1950 se s tem statusom ne strinjajo niti «nekomunistični socialisti in katoličani», da sploh ne govorimo o gibanju Ho Ši Minha, ki ima v rokah večino ozemlja Vietnama in ki se bori proti francoskim kolonialnim oblastem prav zato, ker noče, da bi bil Vietnam «združena država Francoske unije». Resolucija Socialistične internacionale gre molče preko gibanja, v katerem se — ne glede na to, kaj mislimo o njegovi zunanjepolitični orientaciji — zrcalijo težnje naroda po svobodi, in predlaga izhod, ki ne more urediti problema Indokine. Kakšen mir pa bi dosegli v Indokini, če bi se pogajali s cesarjem, ki ne uživa podpore ljudstva.

V zaključnih priporočilih resolucije udeleženci kongresa izjavljajo, da bodo uporabili vsa sredstva, da bi prisilili kolonialne oblasti da bi pripomogle k čim hitrejši vzpostavitvi demokratične samouprave na vseh kolonialnih področjih ter ustvarile potrebne pogoje za to z gospodarskim, socialnim in kulturnim napredkom.

Tudi glede zaključnih priporočil bi lahko ponovili v začetku navedene pripombe, da bi lahko demokratična samouprava brez priznanja načela pravice narodov do samoodločbe pomenila celo nadaljevanje kolonialne oblasti v novi obliki in da so bile kolonijam potrebne demokratične ustanove, v lanski resoluciji OZN definirane mnogo jasneje kot neposredno sodelovanje domačega prebivalstva v zakonodajnih in izvršilnih organih teh dežel, in sicer samo kot prehodna faza do uveljavljanja pravice do samoodločbe.

Zgodovina boja za osvoboditev je pokazala, da antagonizma med državami, ki imajo kolonije, in zatiranimi narodi ne moremo odstraniti z nekakšnimi notranjimi reformami in navidezno demokratizacijo imperijev.

Na koncu naj se dotaknemo še ene točke, v kateri je bila pravica do popolne narodne neodvisnosti formulirana nedvoumno, namreč pete točke resolucije o mednarodnem položaju, v kateri se zahteva umik sovjetskih vojaških sil iz Vzhodne Evrope, da bi znova vzpostavili popolno nacionalno neodvisnost teh dežel. Ta zahteva sama po sebi ni neupravičena, da ni po načinu, kakor je izražena, voda na mlin nekaterih krogov, ki bi radi pod plaščem boja za neodvisnost vzhodnoevropskih dežel naravnost vzpostavili tisto, kar so narodi teh dežel s svojim bojem med prvo in drugo svetovno vojno razbili. Toda gledana v luči obeh teh resolucij ima ta zahteva nedvomno še poseben pomen. Ta zahteva je očitna diskriminacija nasproti prebivalcem raznih kolonialnih imperijev v Aziji in Afriki, o katerih resolucija meni, da so zreli šele za stopnjo samouprave in za nekatere nedoločene demokratične ustanove, medtem ko smatra samo prebivalce Vzhodne Evrope za dostojne polne nacionalne neodvisnosti. Predstavniki azijskih socialistov na tiskovni konferenci v Stockholmu torej niso, ko so opozorili na to razliko v obravnavanju Vzhodne Evrope in kolonialnih narodov, brez razloga poudarili, da je svoboda nedeljiva.

Zakaj komisija za Trst, zakaj ne komisija za Kenijo?

(Po «Lj. pravici - Borbi»)

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI št. 6 III. nad. — Telefon številka 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska številka 73-38 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15 - 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 25.- din. — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podružn. Gorica Ul. S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — Rokopisi se ne vračajo.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11.5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Trg revolucije 19 tel. 20-009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 606 - T - 892 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ. - Trst.